

**Programy a projekty na rok 2023
a ďalšie roky
Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so
sídrom v Rožňave**

Vyhodnotenie za rok 2023

28.3.2024

**Vypracoval : Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom v Rožňave, Špitálska 3, 04801 Rožňava**

1. HYGIENA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA

1.4 MAPOVANIE PRÍTOMNOSTI BAKTÉRIÍ RODU LEGIONELLA V UBYTOVACÍCH ZARIADENIACH

Cieľ

Zistiť výskyt prítomnosti baktérií rodu Legionella v ubytovacích zariadeniach v celej Slovenskej republike. Zameraním sa na uvedené zariadenia a včasnou intervenciou v prípade pozitívneho nálezu môžeme znížiť riziko závažných ochorení spôsobených týmito mikroorganizmami. Zároveň získanými údajmi a skúsenosťami sa môžeme lepšie zamerať na nápravné opatrenia, ktoré sú cielené na odstránenie, resp. minimalizáciu ich výskytu.

Plnenie:

Pre plnenie úlohy zameranej na stanovenie prítomnosti baktérií rodu Legionella v ubytovacích zariadeniach boli vytypované ubytovacie priestory Charitatívno – sociálneho centra v Rožňave. Odbery vzoriek budú realizované v ďalšej etape riešenia v roku 2024.

1.5 MAPOVANIE AKTUÁLNEHO STAVU VÝSKYTU PESTICÍDNYCH LÁTOK A MIKROPOLUTANTOV V PITNÝCH VODÁCH

Ciele:

- ✓ získať informácie o výskyte pesticídnych látok a iných mikropolutantov v pitnej vode na Slovensku pre ich účinný monitoring,
- ✓ využiť získané dáta pri návrhu novej legislatívy v oblasti pitnej vody v súvislosti s transpozíciou pripravovanej európskej smernice pre vodu určenú na ľudskú spotrebu.

Plnenie:

V rámci úlohy Celoslovenský skríning liečiv v pitných vodách v roku 2023 boli akreditovanou odberovou skupinou RÚVZ so sídlom v Rožňave dňa 24.10.2023 odobraté 2 vzorky pitnej vody v spotrebisku verejných vodovodov v obciach Bretka a Brzotín, doručené na ÚVZ SR, ktorý zabezpečil transport vzoriek na analýzu do laboratórií ALS Slovakia. Výsledkami skúšok tunajší RÚVZ nedisponuje.

Na základe odborného usmernenia ÚVZ SR bola akreditovanou odberovou skupinou RÚVZ so sídlom v Rožňave dňa 28.11.2023 odobratá 1 vzorka pitnej vody v spotrebisku rožňavského skupinového vodovodu (distribučná sieť Rožňava) na stanovenie pesticídnych látok. Vzorka bola analyzovaná v laboratóriách ÚVZ SR. V odobratej vzorke všetky sledované pesticídy a ich metabolity boli vyhodnotené ako nezistené laboratóriom použitou metódou.

Vypracoval: Ing. Hricková

2. ODBOR PREVENTÍVNEHO PRACOVNÉHO LEKÁRSTVA

2.1. ZNIŽOVANIE MIERY ZDRAVOTNÝCH RIZÍK ZAMESTNANCOV Z PRACOVNÉHO PROSTREDIA, PRACOVNÝCH PODMIENOK A SPÔSOBU PRÁCE

Komentár:

Ukončením mimoriadnej situácie vyhlásenej uznesením vlády SR č. 111 zo dňa 11.03.2020, činnosti v súvislosti s plnením úloh v rámci Programov a projektov ÚVZ SR boli v okrese Rožňava realizované bez obmedzenia. Výkon štátneho zdravotného dozoru opätovne upozornil na problematiku ochrany zdravia pri práci v skupine SZČO, a to nízku účinnosť platnej legislatívy v praxi. Prioritou práce OPPL v roku 2023 bola účasť na procese digitalizácie pracovných postupov a príprava na ich zavedenie do praxe. V roku 2023 bola vedená databáza subjektov vykonávajúcich činnosť na základe oznámenia, priebežne bola aktualizovaná evidencia subjektov, ktorých gestorom je OPPL a evidencia subjektov s vykonávanými pracovnými činnosťami súvisiacimi s expozíciou chemickým karcinogénom, mutagénom, toxickým a veľmi toxickým látkam a zmesiam. Spolupráca s PZS bola realizovaná najmä v súvislosti s prešetrovaním podozrení na chorobu z povolania a metodickým usmerňovaní pri posudzovaní zdravotných rizík pri práci. V spolupráci s jednotlivými oddeleniami RUVZ bola aktualizovaná aj evidencia vykonávania činností PZS, dopĺňaná na základe výkonu štátneho zdravotného dozoru. Spolupráca s MPSVaR bola realizovaná na regionálnej úrovni v problematike práce osôb so zdravotným postihnutím. Pre potreby UPSVaR v Rožňave bolo vydané stanovisko ku chráneným pracoviskám v 22 prípadoch. V rámci spolupráce s Inšpektorátom práce v Košiciach / IP Košice / bola vykonaná spoločná previerka, zameraná na zdravotné riziká vyplývajúce z pracovných podmienok zamestnancov na pracovisku Východoslovenská distribučná, a.s., Spoločné prevádzky, ES 110/22 kV Brzotín. Pravidelne štvrťročne je IP Košice zasielaná databáza nových subjektov a polročne výstup z evidencie rizikových prác.

Metodické vedenie zamestnávateľov bolo zamerané najmä na pomoc pri aplikácii platnej legislatívy v problematike ochrany a tvorby zdravých pracovných podmienok. V oblasti ochrany zdravia zamestnancov pri práci bolo zamerané najmä na problematiku zabezpečenia zdravotného dohľadu pre zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu, ďalej bola pozornosť venovaná aktualizácii posudkov rizika pri práci, realizácii opatrení na obmedzovanie alebo odstránenie zdravotných rizík a problematike zaraďovania zamestnancov na výkon pracovnej činnosti na základe výsledkov posúdenia zdravotnej spôsobilosti na prácu. V oblasti poľnohospodárstva bola činnosť cielene zameraná na prácu SHR a na zásobovanie objektov hospodárskych dvorov pitnou vodou.

Cielene v spolupráci so zamestnávateľom a zástupcami zamestnancov je riešená problematika hluku v Essity Slovakia s.r.o. Gemerská Hôrka z dôvodu zhodnotenia kvality opatrení, prijatých zamestnávateľom na ochranu zdravia zamestnancov ako aj problematika nočnej práce v súvislosti s opatreniami na odstránenie stresových faktorov. Predmetom ŠZD bola kontrola plnenia povinností zamestnávateľa vyplývajúcich z legislatívy upravujúcej prácu s diizokyanátmi. Aktivity boli zamerané aj na hodnotenie pracovnej záťaže zamestnancov v ošetrovateľskom sektore so zameraním na fyzickú a psychickú záťaž pri práci.

V rámci ŠZD bolo vykonaných celkom 154 kontrol. Kontrolná činnosť bola zameraná na výsledky posúdenia zdravotných rizík pri práci a preventívne opatrenia, prijaté zamestnávateľmi na ich obmedzenie. Ďalej bolo vykonaných 40 ohliadok priestorov súvisiacich s ich uvedením do prevádzky a bolo poskytnutých 604 konzultácií.

Pozornosť bola ďalej venovaná organizácii pracovného procesu so zameraním na režim práce a odpočinku, prácam s významným podielom neprijateľných a podmienených prijateľných

pracovných polôh a dvíhaniu bremien s cieľom skvalitnenia posudzovania faktorov práce a pracovného prostredia, ako aj pracovných podmienok a spôsobu práce zamestnancov vo vzťahu k výskytu DNJZ ako prioritnému problému v oblasti poškodenia zdravia v súvislosti s prácou. Pomocou kontrolných listov (psychická pracovná záťaž) informovanosti zamestnancov bolo overené poskytovanie informácií zamestnancom v oblasti ochrany zdravia pri práci zo strany zamestnávateľov v 76 prípadoch.

- Počet prešetrených podozrení na chorobu z povolania v položke 29 zoznamu chorôb z povolania: 5
- Počet prešetrených podozrení na chorobu z povolania v položke 28 zoznamu chorôb z povolania v súvislosti s DNJZ: 3
- Počet hlásených chorôb z povolania z titulu DNJZ: 0
- Účasť na Regionálnych konzultačných dňoch chorôb z povolania na KLPaKT v Košiciach : 2

Ved. odd. PPL je členom pracovnej skupiny pre prípravu novelizácie Vyhlášky MZ SR č. 542/2007 Z.z. o podrobnostiach o ochrane zdravia pred fyzickou záťažou pri práci, psychickou pracovnou záťažou a senzorickou záťažou pri práci.

V roku 2023 :

- Počet prešetrených podozrení na chorobu z povolania: 7
- Počet hlásených chorôb z povolania: 5
- Počet hlásených ohrození chorobou z povolania: 0

Prešetrovanie podozrenia na chorobu z povolania bolo realizované u nasledovných profesií: baník, montážnik - tesárske práce (stavebný montážnik), balička v textilnej výrobe, robotník pri výrobe bazénov, pomocná pekárika, krájačka chleba, robotníčka pri výrobe notesov. Aktívne prebieha spolupráca v uvedenej problematike s KPLaKT Košice.

Individuálne poradenstvo v oblastiach súvisiacich so zabezpečením ochrany zdravia pri práci bolo zabezpečené v rámci celoročnej činnosti ŠPCOPZP (špecializované poradenské centrum ochrany a podpory zdravia pri práci). Poradňu ŠPCOPZP navštívilo v roku 2023 celkom 15 klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v oblasti predchádzania chorobám z povolania, vytváraníu zdravého pracovného prostredia a zdravých pracovných podmienok.

2.1.1. Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

Komentár:

Priebežne je aktualizovaná databáza programu ASTR 2011. V roku 2023 nebola žiadna požiadavka na aktualizáciu programu. Bola doplnená databáza prešetrovaných a priznaných chorôb z povolania.

V okrese Rožňava k 31.12.2023 evidujeme. :

	POČET EXPONOVANÝCH PRACOVNÍKOV					
	Počet celkom		3.kategória		4.kategória	
	Celkom	Žien	Celkom	Žien	Celkom	Žien
2023	1002	34	956	34	22	0

**Počet pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2023
podľa faktorov a kategórie rizikového faktora
(1. a 2. stupeň)**

Rizikový faktor	Počet exponovaných pracovníkov					
	3. kat		4. kat.		spolu	
	celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
Mycobacterium tuberculosis	7	7	0	0	7	7
Biologické faktory spolu:	7	7	0	0	7	7
pracovná poloha	10	0	0	0	10	0
Fyzická záťaž spolu:	10	0	0	0	10	0
premenný	865	8	28	0	893	8
ustálený	28	5	0	0	28	5
Hluk spolu:	893	13	28	0	921	13
chem. karcinogény	5	3	0	0	5	3
mutagénny	3	3	0	0	3	3
reprodukčne toxické látky	3	3	0	0	3	3
Chemické karcinogény, mutagénny a reprodukčne toxické látky spolu:	5	3	0	0	5	3
pevné aerosóly	265	0	0	0	265	0
dermatotropné	70	0	0	0	70	0
dráždivé	102	3	0	0	102	3
žieravé	33	0	0	0	33	0
Chemické látky a zmesi spolu:	264	0	0	0	264	0
prenášané na celé telo	86	0	11	0	97	0
prenášané na ruky	73	0	7	0	80	0
Vibrácie spolu:	138	0	12	0	150	0
psychická pracovná záťaž	27	26	0	0	27	26
Psychická pracovná záťaž spolu:	27	26	0	0	27	26
laser 3 B trieda	4	2	0	0	4	2
Optické žiarenie spolu:	4	2	0	0	4	2

**Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2023
podľa prevažujúcej činnosti a podľa kategórie rizikového faktora
(1. stupeň prevažujúcej činnosti)**

Kód	Prevažujúca činnosť (1. stupeň)	Počet exponovaných pracovníkov					
		3. kategória		4. kategória		spolu	
		celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
A	Poľnohosp., lesníctvo a rybolov	12	0	11	0	23	0
B	Ťažba a dobývanie	101	0	6	0	107	0
C	Priemyselná výroba	697	13	0	0	697	13
D	Dodávka elektr., plynu, pary,	29	0	17	0	46	0

	stud. vzduchu						
F	Stavebníctvo	11	0	0	0	11	0
M	Odborné, vedecké a technické činnosti	2	0	0	0	2	0
N	Administratívne a podporné služby	50	0	0	0	50	0
O	Verejná správa a obrana; povinné soc. zabezpečenie	27	6	0	0	27	6
Q	Zdravotníctvo a sociálna pomoc	35	32	0	0	35	32
S	Ostatné činnosti	4	0	0	0	4	0
	S p o l u	968	51	34	0	1002	51

K zmene počtu zamestnancov vykonávajúcich rizikových prác došlo vznikom nových pracovísk existujúcich subjektov (Concordia Casting s.r.o. Plešivec), zmenami zaradenia profesií do kategórií rizika v existujúcich prevádzkach po prehodnotení rizík (Lesy Slovenskej republiky š.p., OZ Rožňava, NOTES a.s. Betliar), zaradením prác do kategórií rizika na existujúcich pracoviskách (JASANIMA DSS Rožňava), vyradením z kategórie rizikových prác po prehodnotení rizík (Ing. Gabriel Kecskeméty Gemerská Panica, NsP sv Barbory a.s. Rožňava) a zmenou počtu zamestnancov na rizikových pracoviskách.

Predmetom štátneho zdravotného dozoru boli naďalej ciele kontroly dokumentácie v oblasti posudzovania zdravotných rizík a kategorizácie prác. Súčasťou kontrol je aj prejednávanie zdravotno-hygienickej situácie v jednotlivých subjektoch a metodická podpora pri jej zefektívňovaní.

- Počet subjektov, u ktorých evidujeme vyhlásené rizikové práce: 40,
  - z toho v 4 subjektoch neboli v roku 2023 v profesiách zaradených do 3. kat. rizika zamestnaní žiadni zamestnanci
- Počet opatrení nariadených v rámci kontrolnej činnosti na rizikových pracoviskách: 19

V súlade s požiadavkami Vyhlášky MZ SR č. 448/2007 Z. z. o kritériách na zaradovanie prác do kategórií z hľadiska zdravotných rizík a o náležitostiach návrhu na zaradenie prác do kategórií bolo v roku 2023 realizovaných:

- Počet prehodnotených rozhodnutí o rizikových prácach : 8
- Počet vydaných nových rozhodnutí o rizikových prácach : 2
- Počet zrušených rozhodnutí o rizikovej práci: 2

Ďalej bolo realizovaných:

- Počet kontrol (ŠZD) na nerizikových pracoviskách : 89
- Počet kontrol (ŠZD) dokumentácie zabezpečenia zdravotného dohľadu na nerizikových pracoviskách: 68
- Počet konzultácií pri metodickom usmerňovaní zamestnávateľov u ktorých vykonávajú zamestnanci rizikovú prácu: 149
- Počet aktivít v rámci posudzovania nových investičných projektov pri hodnotení zdravotných rizík pri práci v súvislosti s posudzovanou technológiou: 4 (píliarska výroba M.T.J. s.r.o. Rožňavská baňa, píliarska výroba COPPER WOOD s.r.o. Brzotín, píliarska výroba DIEFAMILY Hrušov, nové výrobné haly CMF Slovakia s.r.o. Rožňava)

- Sankčné opatrenia /rizikové pracoviská/: 0

V rámci problematiky chránených pracovísk bolo posúdené:

- Zriadenie nových chránených pracovísk: 13
- Zmena počtu zamestnancov alebo preobsadenie pracovného miesta: 8
- Zmena podmienok práce: 3

2.1.2 Znižovanie zdravotných rizík z látok a zmesí klasifikovaných ako toxické.

Komentár:

- Počet rozhodnutí na skladovanie a manipuláciu s veľmi toxickými látkami a zmesami: 0
- Počet kontrol v rámci ŠZD vykonaných v poľnohospodárskych zariadeniach: 32
- Účasť v komisii na preskúšanie odbornej spôsobilosti pre prácu s TL , VTL : 0
- Počet hlásených DDD činností v zariadeniach v územnej pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Rožňave: 88
- Počet odborných konzultácií týkajúcich sa problematiky ochrany zdravia pri práci s nebezpečnými chemickými faktormi: 57
- Počet havarijných situácií pri práci s toxickými a veľmi toxickými látkami: 0
- Počet realizátorov DDD činnosti: 9
- Počet subjektov vykonávajúcich ekohospodárstvo: 13
- Sankčné opatrenia : 0

V rámci kontrolnej činnosti v poľnohospodárskych subjektoch bola pozornosť venovaná najmä analýze problematiky SHR skúmaním podmienok registrácie a reálneho výkonu činnosti, zásobovaniu hospodárskych dvorov vodou, skladovaniu toxických látok a zmesí a chemickej ochrane rastlín. Pozornosť bola venovaná aj plneniu oznamovacej povinnosti spoločností vykonávajúcich služby v oblasti DDD činnosti.

2.1.3 Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu a z látok poškodzujúcich reprodukciu a narúšajúcich endokrinný systém.

Komentár:

- Počet vydaných rozhodnutí na činnosti spojené s manipuláciou a skladovaním karcinogénov na pracovisku: 0
- Počet vydaných rozhodnutí na odstraňovanie materiálov obsahujúcich azbest: 50
- Počet cielených kontrol odstraňovania materiálov s obsahom azbestu : 2
- Počet oznámení o vykonávaní odstraňovania materiálov obsahujúcich azbest: 52
- Počet podnetov týkajúcich sa odstraňovania materiálov obsahujúcich azbest : 0
- Sankčné opatrenia: 0

Rozhodnutia na odstraňovanie materiálov obsahujúcich azbest:

- Likvidácia materiálu demontovaného fyzickou osobou: 21
- Odstraňovania bytových jadier a rozvodov v panelových bytových jednotkách: 0
- Odstraňovanie strešnej krytiny spojené s odvozom: 29

V rámci problematiky odstraňovania materiálov obsahujúcich azbest je vedená evidencia oznámení o vykonávanej činnosti subjektov, ktorým bolo príslušným orgánom verejného

zdravotníctva vydané rozhodnutie na uvedenú činnosť. V roku 2023 bolo posudzované odstraňovanie materiálov s obsahom azbestu u piatich novoevidovaných spoločností oprávnených na uvedenú činnosť

V rámci kontrolnej činnosti je venovaná pozornosť klasifikácii používaných chemických látok a zmesí so zameraním na karcinogénne a mutagénne riziko. Pravidelne je aktualizovaná databáza subjektov, kde sú na pracoviskách používané chemické karcinogény / mutagény.

Zaobchádzanie s chemickými karcinogénmi a mutagénmi (CHKaM):

- o Počet organizácií, v ktorých sa manipuluje CHKaM: 18

Prehľad chemických karcinogénov a mutagénov:

- azbest - rekonštrukčné práce v stavebníctve,
- cytostatiká - aplikácia pri liečbe,
- zlúčeniny niklu - galvanizácia,
- chróm (IV) a zlúčeniny chrómu ako prach a pevný aerosól - zváranie
- výfukové plyny dieselových motorov - podzemné pracoviská,
- chemické látky a zmesi používané pri rozboroch pitných a odpadových vôd,
- práca s tvrdým drevom.

2.1.4 Znižovanie zdravotných rizík z biologických faktorov pri práci vrátane nových biologických faktorov, osobitne vírusu SARS CoV-2.

Počet pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce s expozíciou biologickému faktoru v roku 2023.

Rizikový faktor	Počet exponovaných pracovníkov					
	3. kat		4. kat.		spolu	
	celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
Mycobacterium tuberculosis	7	7	0	0	7	7
Biologické faktory spolu:	7	7	0	0	7	7

Komentár:

V roku 2023 boli na základe návrhu NsP a.s. sv. Barbory Rožňava, vyradené profesie, poskytujúce zdravotnú starostlivosť pacientom s ochorením COVID-19, z 3. kategórie rizika. Poskytovateľ ústavnej zdravotnej starostlivosti na základe zrušenia príkazov MZ SR pre subjekty hospodárskej mobilizácie na reprofilizáciu lôžok, vykonal organizačné a prevádzkové zmeny v poskytovaní zdravotnej starostlivosti pacientom s ochorením COVID-19 vyčlenením izolačných izieb na jednotlivých oddeleniach. Na základe uvedených zmien bola zabezpečená aktualizácia posudku o riziku s expozíciou biologickému faktoru SARS-CoV-2, výsledkom ktorej zaradenie vyššie uvedených prác do 2. kategórie rizika.

2.2 INTERVENCIE NA PODPORU ZDRAVIA PRI PRÁCI.

Komentár:

Práca bola zameraná na usmerňovanie realizácie intervenčných programov, cieľným poradenstvom pre zamestnávateľov, SZČO a PZS v oblasti ochrany a podpory zdravia pri práci.

2.2.1 Zdravé pracoviská.

Komentár:

V roku 2023 sa pokračovalo v realizácii plnenia časti projektu Zdravé pracoviská „Pracovné prostredie a pracovné podmienky“ so zameraním na :

- Metodické usmernenie v oblasti problematiky nadmerného hluku na pracoviskách v súvislosti s manažmentom rizika.
- Realizáciu pilotného projektu „ Vývoj porúch sluchu z expozície nadmernému hluku u vybraných profesií na pracoviskách VH1“ s cieľom rozšírenia aj na ostatné výrobné pracoviská
- Realizáciu projektu „Vplyv nočnej práce na zdravie zamestnancov“

2.2.2 Európska informačná kampaň Európskej agentúry pre BOZP (OSHA Bilbao) zameraná na prevenciu zdravotných a bezpečnostných rizík pri práci.

Komentár

Aktivity v rámci Európskeho týždňa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci boli realizované formou poskytovania konzultácií v problematike PPL zamerané na prevenciu zdravotných rizík pri práci.

V rámci spolupráce s Inšpektorátom práce v Košiciach bola realizovaná spoločná kontrola na pracovisku Východoslovenská distribučná, a.s., Spoločné prevádzky, ES 110/22 kV Brzotín.

3. ODDELENIE HYGIENY VÝŽIVY, BEZPEČNOSTI POTRAVÍN A KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

3.1 MONITORING PRÍJMU KUCHYNSKEJ SOLI

Cieľ: Dosiahnuť postupné znižovanie príjmu soli v nadväznosti na prijaté úlohy v oblasti rizikových faktorov vo výžive.

V roku 2023 v súlade s usmernením ÚVZ SR Bratislava a podľa plánu úradnej kontroly potravín bol vykonaný v prevádzke verejného stravovania odber 1 vzorky Fazulovej polievky s údeným mäsom na laboratórnu kontrolu obsahu pridanej soli. Vzorka vyhovela požiadavkám platných predpisov.

3.2 MONITORING BEZPEČNOSTI PET FLIAŠ Z RECYKLOVANÝCH PLASTOV

Cieľ: Monitoring bezpečnosti PET fliaš vyrábaných s rôznym podielom recyklovaného vstupného materiálu (regranulátu) z hľadiska možnej migrácie látok (monoméry, neúmyselne pridané látky – degradačné, reakčné produkty a nečistoty). Cieľom projektu je kontrola bezpečnosti vstupných surovín (regranulátov) ako aj finálnych výrobkov – PET fliaš vyrábaných v SR, na výrobu ktorých bol použitý recyklovaný vstupný materiál a tým zabezpečenie ochrany zdravia ľudí.

RÚVZ so sídlom v Rožňave úlohu neplní.

3.3 SLEDOVANIE VÝŽIVOVÉHO STAVU KLIENTOV V ZARIADENIACH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Cieľ: Kontrola dodržiavania zásad zdravej výživy v zariadeniach sociálnych služieb za účelom zabezpečenia ozdravenia výživy klientov v zariadeniach sociálnych služieb, ako sú domovy sociálnej starostlivosti, vrátane domovov dôchodcov, domovov špeciálnej starostlivosti (charitné, hospice a pod.), ktoré nepatria medzi zdravotnícke zariadenia.

V roku 2023 v súlade s usmernením ÚVZ SR Bratislava a podľa plánu odberu úradnej kontroly potravín bol vykonaný v 4 zariadeniach pre seniorov a v 1 špecializovanom zariadení pre seniorov odber 5 vzoriek celodennej stravy na laboratórnu analýzu na posúdenie energetickej hodnoty a biologickej hodnoty (obsah bielkovín, tukov, sacharidov, NaCl). Následne na základe výsledkov vyšetrených vzoriek celodennej stravy bolo vykonané posúdenie energetickej hodnoty a biologickej hodnoty.

V 1 špecializovanom zariadení pre seniorov bola vykonaná kontrola z hľadiska splnenia priemerných hodnôt obsahu E, B, T, S prostredníctvom programu Alimenta (7-dňový jedálny lístok, mesačný jedálny lístok) a podrobné vyhodnotenie kontroly plnenia výživovej hodnoty celodennej stravy k platným OVD. Zistené bolo, že výživové odporúčania s prihliadnutím na fyziologické potreby klientov boli v priemere prekročené, u všetkých vekových kategórií boli mierne prekročené, bielkoviny, tuky, sacharidy a energetická hodnota boli prekročené.

Zároveň bolo v špecializovanom zariadení pre seniorov vykonané porovnanie energetickej a nutričnej hodnoty odobratej celodennej stravy – výpočtom a laboratórne vo

vybraných ukazovateľoch. Priemerné hodnoty obsahu energie, bielkovín, tukov, sacharidov, NaCl boli naplnené až prekročené.

V 4 zariadeniach pre seniorov bola vykonaná kontrola z hľadiska splnenia priemerných hodnôt obsahu energie, bielkovín, tukov, sacharidov prostredníctvom programu Alimenta (7-dňový jedálny lístok) a podrobné vyhodnotenie kontroly plnenia výživovej hodnoty celodennej stravy k platným OVD.

Zistené bolo, že v 3 zariadeniach pre seniorov boli výživové odporúčania s prihliadnutím na fyziologické potreby klientov v priemere prekročené, u všetkých vekových kategórií boli mierne prekročené, bielkoviny, tuky, sacharidy a energetická hodnota boli prekročené. V 1 zariadení pre seniorov boli výživové odporúčania s prihliadnutím na fyziologické potreby klientov v priemere mierne nenaplnené, u všetkých vekových kategórií boli mierne nenaplnené, bielkoviny nenaplnené, tuky mierne prekročené, sacharidy a energetická hodnota boli nenaplnené.

Následne bolo vykonané porovnanie energetickej a nutričnej hodnoty odobratej celodennej stravy – výpočtom a laboratórne vo vybraných ukazovateľoch. Bolo zistené, že priemerné hodnoty obsahu energie, bielkovín, tukov, sacharidov, NaCl boli naplnené až prekročené. V 3 zariadeniach pre seniorov boli priemerné hodnoty obsahu energie, bielkovín, tukov, sacharidov, NaCl prekročené. V 1 zariadení pre seniorov boli priemerné hodnoty obsahu energie, bielkovín, tukov, sacharidov, NaCl nenaplnené.

Uvedené zistenia boli prejednané so zodpovednými prevádzkovateľmi týchto zariadení a boli odporúčané návrhy z hľadiska naplnenia energetickej hodnoty a biologickej hodnoty. Kontrolou zostavy a pestrosti jedálnych lístkov boli odporúčané zmeny v jedálnych lístkoch.

V 5 zariadeniach sociálnych služieb bolo v rámci štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín vykonaných 16 kontrol.

Najčastejšie zistené nedostatky boli: nepredloženie evidencií zásad správnej výrobných praxe, nedodržanie čistoty riadu, pomôcok, neudržiavanie zariadenia spoločného stravovania v čistote a dobrom technickom stave, neboli odobraté a uchovávané vzorky hotových pokrmov, uloženie potravín a nápoja priamo na podlahe, uloženie potravín vedľa čistiacich prostriedkov a prostriedku na dezinfekciu, nedodržanie osobnej hygieny zamestnancom zariadenia, nedodržanie pracovných miest a pracovných plôch podľa účelu. Za nedostatky boli uložené 3 pokuty v blokovom konaní v celkovej sume 900 eur. Nedostatky boli prejednané so zodpovednými prevádzkovateľmi týchto zariadení, ktorí navrhli termíny ich odstránenia.

3.4 MONITORING PRÍTOMNOSTI ALERGÉNOV V HOTOVÝCH POKRMOCH PRIPRAVOVANÝCH V ZARIADENIACH SPOLOČNÉHO STRAVOVANIA A V POTRAVINÁCH URČENÝCH PRE DOJČATÁ A MALÉ DETI

Cieľ: Kontrola správnosti označenia potravín s ohľadom na výskyt alergénov pochádzajúcich zo zložiek potravín alebo v rámci procesu výroby a krížovej kontaminácie.

V roku 2023 v súlade s usmernením KO v HV a podľa plánu úradnej kontroly potravín bol vykonaný v prevádzke verejného stravovania odber 1 vzorky pokrmu Ryža zapekaná chop-suey na prítomnosť alergénu - sóje. Vyšetrená vzorka vyhovela požiadavkám platných predpisov. Neboli zistené nedostatky v označení pokrmu na jedálnom lístku.

Mgr. Adriana Icsóová
vedúca oddelenia hygieny výživy,
bezpečnosti potravín a kozmetických
výrobkov

4. ODBOR HYGIENY DETÍ A MLÁDEŽE

4.1 AKTIVITY PREVENČIE DETSKEJ OBEZITY V KONTEXTE PLNENIA NÁRODNEHO AKČNÉHO PLÁNU V PREVENČII OBEZITY NA ROKY 2015 – 2025 (NAPPO)

Cieľom aktivít je komplexným výkonom štátneho zdravotného dozoru, realizáciou výchovných aktivít v oblasti edukácie matiek cestou materských centier a detí a mládeže cestou zariadení pre deti a mládež prispieť k zníženiu výskytu detskej obezity.

Etapy riešenia:

4.1 a) Podpora zdravého štartu do života

V okrese Rožňava nevidujeme zariadenia materského resp. rodičovského centra. Napriek aktivitám poradenskej činnosti na RÚVZ nie je záujem zo strany matiek na materskej dovolenke o takýto druh poradenstva. V decembri 2023 bolo oddelenie kontaktované pracovníkmi Rozvojových tímov vzniknutých pri obciach o spoluprácu s edukáciou v oblasti správneho stravovania a zdravej výživy s marginalizovanými rómskymi komunitami. V ďalších rokoch v prípade záujmu, resp. zriadenia zariadenia pre matky s deťmi na materskej dovolenke navrhujeme aj prvé kroky spolupráce, príp. aktivity zamerané na poradenskú a konzultačnú činnosť zdravého životného štýlu.

4.1 b) Podpora zdravšieho prostredia na školách

V rámci „Podpory zdravšieho prostredia na školách“ v priebehu kalendárneho roka 2023 bol odbornými pracovníkmi oddelenia hygieny detí a mládeže zabezpečovaný výkon štátneho zdravotného dozoru v zariadeniach stravovacích prevádzok určených pre deti a mládež, vo výdajniach stravy, kontrola hygienických podmienok pri príprave stravy, kontrola dodržiavania zásad pri zostavovaní jedálnych lístkov s ohľadom na odporúčané výživové dávky, kontrola dodržiavania pitného režimu pre deti, zisťovanie počtu stravujúcich sa detí v školských stravovacích zariadeniach, zisťovanie pôvodu potravín, kontroly pestrosti stravy, podporu poskytovania desiat vyrábaných a podávaných zo školskej jedálne. Zo zistených údajov konštatujeme, že vedúce a riaditeľky školských jedální sú dostatočne edukované a vykonávajú svoju prácu zodpovedne a v súlade so zásadami správnej výživy.

Výkon ŠZD v bufetoch školských zariadení so zameraním na kontrolu predávaného sortimentu a kontroly zastúpenia ponúkaných zdravých druhov potravín a potravín s množstvom prebytočnej energie, resp. potravín s vysokým obsahom soli, ktoré nezabezpečujú zdravý vývoj dieťaťa a prispievajú k riziku vzniku nadváhy a obezity. V školských bufetoch, teda v doplnkovom školskom stravovaní, by sa mali vytvárať zdravšie stravovacie návyky, a preto by prevádzkovatelia mali zvážiť predaj nezdravého sortimentu a uprednostniť ponuku výživovo a biologicky hodnotných výrobkov a nápojov, na čo ich aj upozorňujeme. Stále však prevyšuje u žiakov dopyt po nezdravých výrobkoch a u podnikateľa v neposlednom rade aj zisk z predaja.

Snažíme sa obmedziť prístup k občerstveniu a ďalším doplnkovým možnostiam menej zdravých potravín v priestoroch školy.

4.1 c) Poskytovať nutričné vzdelávanie odborným zamestnancom školského stravovania v rámci projektov profesijných združení

Edukácia zamestnancov ŠJ a informácie o nutričnom stravovaní poskytujú odborní zamestnanci osobne – konzultáciou počas výkonu ŠZD s vedúcimi ŠJ.

4.1 d) Podpora pohybových aktivít

V rámci podpory pohybových aktivít odborní pracovníci oddelenia HDM v roku 2023 priebežne posudzovali návrhy na územné konanie a návrhy na kolaudácie stavieb športového charakteru, ktoré sú určené pre deti a mládež.

Monitorujeme hygienický stav priestorov určených na výučbu telesnej výchovy na základných a stredných školách, vrátane vonkajších plôch, využívanie priestorov telocviční na mimoškolské aktivity, dodržiavanie prevádzkových poriadkov telovýchovných zariadení, z hľadiska dodržiavania príslušnej legislatívy. Na základe zistení bolo možné konštatovať, že prevádzkové priestory určené na výučbu telesnej výchovy pri školách sú udržiavané podľa finančných možností.

Na väčšine MŠ a ZŠ sú športové aktivity detí podmienené sezónnymi možnosťami (napr. bicyklovanie, kolobežkovanie, sánkovanie, korčuľovanie). Niektoré MŠ organizovali pre deti školu v prírode, turistické aktivity a športový deň. Napriek tomu, že väčšina detí sa venuje pohybovým aktivitám minimálne jeden až dvakrát do týždňa, frekvencia pohybu u detí klesá. Dominuje sedavý spôsob života, ktorý prináša so sebou nárast obezity a nadváhy, chybného držania tela a ďalších porúch zdravia. Taktiež stúpa počet necvičiacich žiakov, ktorí sú oslobodení od TV hlavne na stredných školách.

4.1 e) Monitoring antropometrických ukazovateľov vybraných vekových skupín detí školského veku

Projekt COSI:

Napriek našej snahe vyriešiť nedostatky v projekte COSI, sme nenašli riešenie, ako realizovať projekt bez toho, aby sme neporušovali zákon o ochrane osobných údajov.

Pre RÚVZ Rožnava je zazmluvnenou zodpovednou osobou na ochranu osobných údajov firma Proenergy s.r.o., v našom prípade jej zástupca Ing. Martin Kul'havý. Na základe jeho stanoviska, v ktorom sa uvádza: "... ako zodpovedná osoba považujem nasledovné spracovanie osobných údajov v rámci projektu COSI ako veľmi rizikovú činnosť, ktorá v tejto podobe nespĺňa súlad s nariadením GDPR a zákonom č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov“.

Z tohto dôvodu sa RÚVZ so sídlom v Rožnave do realizácie projektu COSI nezapojilo.

4.2 PREDAJ DOPLNKOVÝCH JEDÁL V ŠKOLSKÝCH BUFETOCH A AUTOMATOCH

Cieľom projektu je regulovať predaj doplnkových jedál vrátane nápojov ponúkaných v bufetoch a automatoch na základných a stredných školách, so zameraním aj na výrobky a nápoje, ktorých predaj má byť zakázaný.

V školských zariadeniach regiónu Rožňava neevidujeme predaj pokrmov a potravín prostredníctvom automatov. V rámci regiónu evidujeme celkovo 6 prevádzok ZŠS - školských bufetov. Z toho 3 sú pri stredných školách a 3 pri základných školách, všetky v školských zariadeniach v meste Rožňava.

Základné priestorové usporiadanie a funkčné členenie priestorov bolo vo všetkých kontrolovaných prevádzkach vyhovujúce (rozhodnutie o uvedení do prevádzky). V dvoch prevádzkach sa vykonáva výroba pokrmov rýchleho občerstvenia (hot dog, zapekanky) a lahôdkarských výrobkov (obložené rožky, zemle, bagety).

Sortimentná náplň bufetov pozostáva najmä zo sladených nápojov, minerálnej vody, cukroviniek, trvanlivého pečiva, slaných pochutín, pekárskych výrobkov, lahôdkarských výrobkov (obložených rožkov, bagiet a žemlí). V menšej miere sú zaradené do sortimentnej náplne mliečne výrobky, ovocné šťavy, celozrnné pekárske výrobky, ovocie a zelenina. Odborná a zdravotná spôsobilosť zamestnancov bola vo všetkých zariadeniach dodržaná, ako aj osobná a prevádzková hygiena zariadení. Nealkoholické nápoje s taurínom, chinínom, kofeínom, alkoholické nápoje, tabakové výrobky a výrobky s obsahom nikotínu, výživové doplnky neboli v žiadnej prevádzke predávané.

Pri výkone ŠZD a ÚKP boli zistené nasledujúce nedostatky:

1, plnenie požiadaviek v zariadení pre deti a mládež, v ktorom prebieha výchova a vzdelávanie detí a žiakov, aby sortiment potravín v bufetoch, automatoch a iných formách ambulantného predaja bol výživovo hodnotný a neobsahoval nealkoholické nápoje s pridaným cukrom nad 5 g/100 ml, nealkoholické nápoje s taurínom, chinínom, kofeínom, alkoholické nápoje, tabakové výrobky a výrobky s obsahom nikotínu, výživové doplnky, pokrmy rýchleho občerstvenia bolo v prípade nealkoholických nápojov s pridaným cukrom nad 5 g/100 ml porušené v 2 prevádzkach.

2, plnenie požiadaviek, aby cukrovinky alebo slané pochutiny, najmä slané zemiakové lupienky, slané krekry alebo slané tyčinky nepresahovali 50% podiel na celkovom sortimente potravín nebolo v 3 prevádzkach dodržané.

3, pracovné postupy, miesta a operácie technologických procesov, ktoré sú kritické pri zabezpečovaní zdravotnej bezpečnosti potravín neboli v jednej prevádzke dodržané. Zároveň bola uložená pokuta v blokovom konaní v rámci výkonu ÚKP za porušenie povinnosti § 29 ods. 1 písm. d) zák. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov.

4, v jednom zariadení boli uložené termíny na odstránenie nedostatkov na zabezpečenie funkčnosti zariadenia – celistvosť podlahy, funkčnosti zariadenia a pracovných plôch – poškodená povrchová úprava regálov a skladovanie čistiacich prostriedkov v priestore určenom na výrobu a prípravu pokrmov.

5, v rámci výkonu ŠZD a ÚKP bol v štyroch prípadoch uložený termín na odstránenie nedostatku: umiestnenie voľne viditeľnej informačnej plochy (napr. plagát, nástenka, digitálny displej s plochou zodpovedajúcou veľkosťou A3) v bufetoch alebo v iných formách ambulantného predaja s rozlohou najmenej 2 m² na podporu zdravého životného štýlu.

Výkon ŠZD a ÚKP boli v prevádzkach uskutočnené opakovane. Kontrolami bolo zistené, že plnenie požiadaviek v zariadení pre deti a mládež, v ktorom prebieha výchova a vzdelávanie detí a žiakov, aby sortiment potravín v bufetoch, automatoch a iných formách ambulantného

predaja bol výživovo hodnotný a neobsahoval nealkoholické nápoje s pridaným cukrom nad 5 g/100 ml, nealkoholické nápoje s taurínom, chinínom, kofeínom, alkoholické nápoje, tabakové výrobky a výrobky s obsahom nikotínu, výživové doplnky, pokrmy rýchleho občerstvenia bolo počas opakovaného výkonu ŠZD a ÚKP dodržané.

Cukrovinky alebo slané pochutiny, najmä slané zemiakové lupienky, slané kekry alebo slané tyčinky nepresahovali po následnej kontrole v rámci výkonu ŠZD a ÚKP 50% podiel na celkovom sortimente potravín.

Kontrola odstránenia ostatných nedostatkov sa bude realizovať v nasledujúcom kalendárnom roku 2024.

4.3 ÚRAZY U DETÍ V SR

Cieľom projektu je formou spolupráce s NCZI a regionálnou nemocnicou získať vybrané informácie, týkajúce sa problematiky úrazov detí na Slovensku.

RÚVZ so sídlom v Rožňave sa v roku 2023 do riešenia projektu nezapojil.

4.4 MONITOROVANIE KVALITY VNÚTORNÉHO PROSTREDIA V PREDŠKOLSKÝCH ZARIADENIACH

Cieľom práce je monitorovanie kvality vnútorného prostredia v školách, stanovenie environmentálno-zdravotných indikátorov a návrh účinných primárne preventívnych opatrení na dosiahnutie podpory zdravia detí a mladistvých, osobitne v prevencii akútnych a chronických respiračných ochorení.

Úloha je cieleňá na analýzu poznatkov z výkonu štátneho zdravotného dozoru a na objektivizáciu vybraných zdraviu škodlivých faktorov v predškolských zariadeniach, ktoré majú zabezpečené nútené vetranie z hľadiska posúdenia možných vplyvov na verejné zdravie.

Etapy riešenia

V roku 2023 bola stanovená realizácia prvej etapy projektu, t.z. získanie údajov o počte predškolských zariadení, v ktorých sa používa systém umelého vetrania, zhrnutie skúseností jednotlivých RÚVZ v SR z výkonu štátneho zdravotného dozoru, príp. zo sledovania vybraných fyzikálnych, chemických a biologických ukazovateľov kvality vnútorného prostredia v predškolských zariadeniach so systémom núteného vetrania, analýza získaných údajov, príprava metodiky pre merania vybraných faktorov vnútorného ovzdušia škôl, vtypovanie a kontaktovanie škôl za účelom meraní.

V okrese Rožňava evidujeme dve školské zariadenia – materské školy, so systémom umelého vetrania – rekuperáciou. Dve novovybudované objekty, ktoré boli uvedené do prevádzky v roku 2023.

Počas roku 2023 sme v rámci oddelenia HDM posudzovali návrhy projektových dokumentácií, kde sa daný spôsob vetrania navrhuje použiť.

Mgr. Petra Váradyová
Oddelenie hygieny detí a mládeže

6. ODBOR EPIDEMIOLOGIE

6.1 NÁRODNÝ IMUNIZAČNÝ PROGRAM

Program sme plnili v zmysle plánu oddelenia epidemiológie a v súlade s odporúčaniami ÚVZ SR a SZO.

V roku 2023 zo skupiny ochorení preventabilných očkovaním boli hlásené: 1 pneumokokový zápal pľúc a 2 prípady čierneho kašľa u dospelých osôb. V jednom prípade čierneho kašľa sa jednalo o osobu riadne očkovanú v detstve, v druhom prípade očkovanie nezistené. Z ochorení, proti ktorým je očkovanie odporúčané, boli hlásené rotavírusové infekcie a varicella.

Do zdravotníckych zariadení, ktoré vykonávajú povinné očkovanie boli doručené:

- očkovací kalendár pre povinné pravidelné očkovanie detí a dospelých na rok 2023 vypracovaný ÚVZ SR,
- informácie o situácii vo výskyte osýpok, informácie k EIW, výsledky kontroly očkovania, video klip k HPV

Na ÚVZ SR bolo v rámci plnenia úlohy zaslané:

- hlásenie štatistických údajov v oblasti povinného očkovania v zmysle pokynu ÚVZ SR (OLP/6831/2013) – 1x štvrťročne,
- vyhodnotenie Európskeho imunizačného týždňa.

Európsky imunizačný týždeň (EIW) prebiehal v termíne od 23.4.2023 do 29.4. 2023. Heslom aktuálneho ročníka bolo „Dobehňime zabudnuté očkovanie“. Na spoluprácu pri realizovaní EIW boli emailom vyzvaní praktickí lekári pre deti a dorast, praktickí lekári pre dospelých, gynekológovia a stredné školy v okrese. Boli im poskytnuté edukačné materiály. Informácie o EIW boli uverejnené na webovej a FB stránke RÚVZ Rožňava. Na RÚVZ bola umiestnená nástenka venovaná kampani EIW.

V hodnotenom období praktickí lekári pre deti a dorast hlásili 47 detí, ktoré rodičia odmietli podrobiť povinnému očkovaniu. RÚVZ udelil 2 blokové pokuty a vydal 7 rozkazov a uložení pokuty. Ochorenia preventabilné povinným očkovaním u detí neboli hlásené.

V súlade s usmernením ÚVZ SR bola k 31.8.2023 vykonaná administratívna kontrola očkovania v ambulanciách praktických lekárov pre deti a dorast. V okrese bola úroveň zaočkovanosti pri všetkých druhoch povinného očkovania priaznivá. Pohybovala sa v rozmedzí od 95,3 % do 99,3 %. Pod hranicou 90 % bola zistená zaočkovanosť na dvoch pediatrických obvodoch. Výsledky kontroly očkovania boli v termíne zaslané na RÚVZ so sídlom v Košiciach.

Oddelenie epidemiológie v spolupráci s OPZaVkJ pokračoval v regionálnej kampani na podporu očkovania proti HPV. V apríly 2023 sme oslovili Gymnázium P.J.Šafárika v Rožňave s úmyslom vyškoliť ambasádorov z radov žiakov, ktorí by získané vedomosti o HPV hravou formou priblížili svojim rovesníkom. Projekt sa stretol so záujmom zo strany žiakov aj učiteľov. Získali sme 12 ambasádorov, ktorí k úlohám pristúpili veľmi aktívne. Na začiatku projektu sme vytvorili dotazník na zistenie skutočných vedomostí a postojov žiakov k problematike HPV. Dotazník nám vyplnilo 180 žiakov. Ambasádori potom v každej triede na Gymnázium (21 tried) uviedli krátku prezentáciu o HPV, ochoreniach ktoré spôsobuje a o možnostiach prevencie vrátane očkovania a následne hravou formou zapojili aj svojich spolužiakov - formou debát, kvízov, vytváraním plagátov, hraním scénok. Záverom školského roka 2022/2023 sme opätovne požiadali o vyplnenie dotazníka, ktorý vyplnilo 164 žiakov. Vo výstupnom dotazníku sme zaznamenali pozitívne zmeny na kladené otázky najmä ohľadom závažnosti HPV infekcií a postojov k očkovaniu.

6.2 SURVEILLANCE INFEKČNÝCH OCHORENÍ

Pokračovali sme v priebežnom monitorovaní výskytu infekčných ochorení a realizácii potrebných preventívnych a represívnych opatrení. Údaje boli vkladané a analyzované prostredníctvom epidemiologického informačného systému. Priebežne sme vykonávali epidemiologické vyšetrovanie nákaz a kontrolovali zabezpečovanie protiepidemických opatrení. Zvýšený zdravotný dozor bol nariadený 10 a lekársky dohľad 19 osobám.

Situáciu vo výskyte prenosných ochorení v okrese Rožňava možno hodnotiť ako celkovo priaznivú. U hnačkových ochorení došlo k poklesu hlásených ochorení. Ochorenia boli prevažne sporadického a rodinného charakteru. Zaznamenaný bol jeden epidemický výskyt hnačiek a gastroenteritíd pravdepodobne infekčného pôvodu zo závodnej jedálne, kde ochorelo 33 osôb. Hlásená 1 VHA u osoby, ktorá pracuje mimo okres Rožňava. V skupine vzdušných nákaz sme zaznamenali pokles hlásených ochorení na varicellu (zaznamenané 3 epidemické výskyty). Hlásené boli 3 prípady TBC. U ochorení COVID-19 sme zaznamenali pokles hlásených prípadov, naopak pri ARO bol zaznamenaný vzostup ochorení. Najvyšší výskyt lokálnych epidémií ARO v predškolských a školských zariadeniach bol hlásený v 51.kal.t.. Ochorenia preventabilné očkovaním u detí neboli hlásené, u dospelých vid' bod 6.1. Z krvných nákaz sme zaznamenali len chronické vírusové hepatitídy C. Epidemiologická situácia vo výskyte neuroinfekcií bola priaznivá, hlásené 1 ochorenie. V skupine sexuálne prenosných ochorení bol hlásený pokles ochorení na syfilis a vzostup ochorení na kvapavku, u ktorej bol zaznamenaný aj epidemický výskyt (ochorelo 5 osôb). V skupine zoonóz pozorovaný vzostup ochorení na lymeskú boreliózu.

Realizácia surveillancie infekčných ochorení sa vykonávala priebežne a umožnila hodnotiť aktuálnu epidemiologickú situáciu, o ktorej po uplynutí kalendárneho mesiaca bola predkladaná analytická správa RÚVZ Košice, RPaVS Rožňava, lekárovi vojenského útvaru Rožňava, riaditeľom zdrav. zariadení na území okresu, všetkým praktickým lekárom pre deti, dorast a dospelých. Priebežne z odd. klinickej mikrobiológie boli hlásené prostredníctvom epidemiologického informačného systému pozitívne nálezy vrátane rezistencie na ATB.

V rámci detekcie vírusu SARS COV-2 v odpadových vodách sme odobrali v čase od 1. do 24. kal.t. 48 vzoriek odpadových vôd a zabezpečili ich odvoz do virologického laboratória RÚVZ so sídlom v Košiciach

Zlepšenie informovanosti a zvýšenie edukácie obyvateľstva v problematike prenosných ochorení je zabezpečené prostredníctvom webovej stránky RÚVZ ako aj FB profilu, kde boli uverejňované články a letáky o infekčných ochoreniach a ich komplikáciách, informácie o akútnych respiračných ochoreniach. Edukácia formou prednášok bol vykonaná 3x pre MRK, 4x pre ZŠ, 2x pre špeciálnu ZŠ a 1x pre SŠ. Pre seniorov bolo odprednášaných 5 prezentácií na tému respiračných ochorení a ich prevencie z dôrazom na očkovanie. V spolupráci s odd. HDM boli vytvorené letáky o informáciách a možnej prevencii k problematike vší a vírusových infekcií v školských kolektívoch, ktoré boli zaslané školám v pôsobnosti RÚVZ Rožňava a uverejnené na FB stránke.

Pediatri v okrese boli vyzvaní, aby venovali pozornosť VHA a pristúpili k očkovaniu 2 roč. detí s nízkym hygienickým štandardom bývania, boli im zaslané informácie k TBC a VHA, kliešťovej encefalitíde, MDR, Pravidelne 1x mesačne boli zasielané analýzy prenosných ochorení v okrese a 1x týždenne epidem. situácia vo výskyte ARO a CHPO. Pre zdravotníckych pracovníkov v okrese v rámci Odborného zdravotníckeho seminára pracovníci odd. epidemiológie vystúpili s prezentáciou tuberkulóza, HPV a boli spoluautormi prednášky Regionálna vakcinačná kampaň.

6.3 INFORMAČNÝ SYSTÉM PRENOSNÝCH OCHORENÍ (EPIS)

Prostredníctvom systému EPIS hlásime individuálne prípady prenosných ochorení, epidémie, hromadné hlásenia chrípky a chrípke podobných ochorení, akútnych respiračných ochorení a mimoriadne udalosti v systéme rýchleho varovania (SRV). V hodnotenom období bolo do systému zadaných 1178 individuálnych hlásení.

V apríli 2024 sme zahájili prácu s novým epidemiologickým informačným systémom v rámci IS UVZ.

6.4 NOZOKOMIÁLNE NÁKAZY

V roku 2023 bolo zo zdravotníckych zariadení v okrese hlásených 384 nozokomiálnych nákaz (NN). Najviac hlásení bolo v skupine respiračných chorôb.

V roku 2023 bolo hlásených 67 prípadov infekcií spôsobených *Clostridium difficile*, z toho NN tvorili 71,6 %.

Štátny zdravotný dozor zameraný na dodržiavanie hygienicko-epidemiologického režimu sme vykonávali podľa harmonogramu a podľa aktuálnej epidemiologickej situácie. Spolu bolo vykonaných 140 kontrol.

RÚVZ Rožňava sa zapojil do kampane WHO „Umývaj si ruky - zachrániš život“. Na FB stránke RÚVZ bol zverejnený článok s informáciami k 5. máju o správnej hygiene rúk. Priebežne počas celého roka sme sa zameriavali edukáciu v oblasti hygieny rúk pre deti z MŠ (6x) a ZŠ (10x), špeciálna ZŠ (3x), SŠ (2x) aj s praktickým nácvikom správneho postupu pri dezinfekcii rúk a jeho kontroly pod UV lampou. Tri prednášky k danej problematike boli určené pre MRK.

Pracovníci odd. epidemiológie vykonali BPS v NsP sv. Barbory Rožňava, a.s. Zapojených bolo 301 pacientov, NN bola zistená u 16, t.j. 5,3%.

6.5 MIMORIADNE EPIDEMIOLOGICKÉ SITUÁCIE

Pokračovalo sa v hlásení a monitorovaní akútnych respiračných ochorení, vrátane všetkých prípadov ťažkej vírusovej pneumónie, SARI, úmrtí na akútne respiračné ochorenia ako aj lokálneho nahromadenia akútnych respiračných ochorení (ARO) a chrípke podobných ochorení (CHPO). Údaje sme vkladali a spracúvali v týždňových intervaloch do informačného systému EPIS.

V roku 2023 sme zaznamenali zvýšený výskyt lokálnych epidémii ARO v 4., 50. a 51. kal.t. Chorobnosť na ARO a CHPO zodpovedala sezónnemu výskytu. Pravidelne boli na webovej a FB stránke RÚVZ zverejňované týždenné hlásenia akútnych respiračných ochorení a aktuálne tabuľky COVID-19 v okrese Rožňava.

V systéme rýchleho varovania sme hlásili 8 mimoriadnych situácií a zaznamenaných bolo 13 epidémií.

6.6 ENVIROMENTÁLNA SURVEILLANCE POLIOMYELITÍDY A SLEDOVANIE VDPV

Priebežne sme zabezpečovali plnenie úloh vyplývajúcich z Akčného plánu na udržanie stavu bez poliomyelitídy v SR. V zmysle harmonogramu RÚVZ Košice sme zabezpečili odber vzoriek z vonkajšieho prostredia – odpadové vody za účelom zisťovania cirkulácie poliovírusov. Odobratých bolo 6 vzoriek. Prítomnosť poliovírusov a iných enterálnych vírusov nebola zistená. Vykonáva sa surveillance akútnych chabých obrn (ACHO) u detí do 15 rokov veku. Z detského, neurologického odd. a z ambulancie prenosných chorôb sme

pravidelne týždenne dostávali hlásenie o ochorení resp. podozrení na ACHO. V sledovanom období sme obdržali len negatívne hlásenia.

6.7 PREVENCIA HIV/AIDS

Pre laickú verejnosť je k dispozícii linka pomoci AIDS (058/7323257,58 klapka 113) a poradňa AIDS. Na FB stránke úradu a informačnej tabuli boli uverejnené informácie k 1. decembru - svetovému dňu boja proti HIV/AIDS.

V spolupráci s OPZaVkJ bola vykonaná edukácia v problematike HIV/AIDS na 2 ZŠ a v 8 triedach na SŠ v okrese.

6.8 PORADNE OČKOVANIA

Poradňa očkovania je zriadená na RÚVZ Rožňava oddelení epidemiológie. V roku 2023 fungovalo na poradni očkovania najmä telefonické poradenstvo, resp. poradenstvo prostredníctvom emailu. Otázky v rámci poradne očkovania boli zamerané hlavne na zloženie vakcín, kontraindikácie pri očkovaní, na odporúčané druhy očkovania, predovšetkým proti rotavírusom, HPV, COVID-19, kliešťovej encefalitíde a chrípke. Poradenstvo bolo poskytnuté 57x.

Mgr. Zuzana Petiová
Oddelenie epidemiológie

9. PODPORA ZDRAVIA A VÝCHOVA K ZDRAVIU

9.1 ZDRAVOTNÉ UVEDOMENIE A SPRÁVANIE OBYVATEĽOV SR

Zber dát k projektu Zdravotné uvedomenie a správanie obyvateľov SR sa vykonával v roku 2022. V roku 2023 sme spracovali výsledky za náš okres a odprezentovali ich na odbornom seminári nášho RÚVZ.

9.2 NÁRODNÝ AKČNÝ PLÁN V PREVENCII OBEZITY NA ROKY 2015 – 2025

V roku 2023 sme sa prostredníctvom cielených zdravotno-výchovných aktivít zameriavali na edukáciu obyvateľstva o zdravom životnom štýle, o prevencii nadváhy a obezity, o rizikových faktoroch cukrovky, srdcovo-cievnych ochorení a nádorových ochorení. Ciele akčného plánu sme dosahovali distribúciou edukačných materiálov vyhotovených odbornými pracovníkmi oddelenia PZaVKZ v programe Canva, alebo informatikom v profesionálnom grafickom programe, ale aj dodaných z ÚVZ SR, názornou propagáciou – formou informačného panela umiestneného vo vstupnej hale RÚVZ, prednáškami, diskusiami, individuálnym poradenstvom, zasielaním informácií do miest, obcí, školských zariadení, uverejňovaním príspevkov na našej webovej stránke, na FB a na instagramovej stránke RÚVZ. Reflektovali sme aj témy významných dní zameraných na prevenciu obezity. Zrealizovali sme tiež športové podujatie, kde sa aktívne zapojili deti a mládež zo základných a stredných škôl v okrese Rožňava. Veľký priestor bol zdravej výžive, pohybovej aktivite a správne držaniu tela venovaný aj počas Rožňavského veľtrhu pre seniorov, kde boli seniori edukovaní o význame pohybovej aktivity a o správnej výžive ako súčasť prevencie obezity a stukovatena pečene.

V okrese Rožňava sme v hodnotenom období zrealizovali 40 edukačných aktivít pre 719 ľudí so zameraním na racionálnu výživu a zdravý spôsob života. V rámci tejto témy sme populáciu edukovali aj o správnom a dostatočnom pitnom režime a o riziku pitia energetických a sladených nápojov.

Na podporu a propagáciu pohybovej aktivity (odporúčanej, primeranej) a na zvyšovanie úrovne informovanosti obyvateľstva o zdravom životnom štýle pracovníci oddelenia PZaVKZ uskutočnili 4 aktivity pre 644 ľudí.

Všetky ďalšie aktivity sú podrobne rozpísané v bode 9.6 a 9.7.

9.2.1 Vyzvi srdce k pohybu – Celonárodná medzinárodne koordinovaná kampaň na zvýšenie pohybovej aktivity dospeléj populácie

V máji 2023 v súvislosti so Svetovým dňom – pohybom ku zdraviu RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici pod záštitou ÚVZ SR v spolupráci s ostatnými RÚVZ v SR vyhlásil X. ročník kampane „Vyzvi srdce k pohybu“. Kampaň trvala od 15. mája do 16. augusta 2023. Kampaň sme propagovali všetkými nám dostupnými spôsobmi a všetky informácie sme elektronicky zaslali do všetkých miest a obcí v okrese Rožňava. Následne sme na RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici odoslali 23 účastníckych listov. O počte elektronicky zaslaných účastníckych listoch nemáme informáciu.

9.3 PODPORA ZDRAVIA ZNEVÝHODNENÝCH KOMUNÍT NA SLOVENSKU

V súlade s platnými národnými a medzinárodnými strategickými dokumentmi týkajúcimi sa znevýhodnených skupín oddelenie PZaVKZ v rámci činností zameraných na prevenciu infekčných ochorení a chronických neinfekčných chorôb smerovalo svoje aktivity ku všetkým obyvateľom okresu Rožňava, znevýhodnené a zraniteľné komunity nevynímajúc. Aktivity pre osoby zo znevýhodnených komunít boli v roku 2023 tematicky zamerané aj na propagáciu a realizáciu očkovania, na prevenciu látkových i nelátkových závislostí, alkoholizmu a fajčenia, starostlivosť o zuby, starostlivosť o rodinu. Venovali sme sa aj téme prvej pomoci, prevencii sexuálne prenosných ochorení a prevencii onkologických ochorení.

V roku 2023 sme sa spolupodieľali na medzinárodnom projekte organizácie UNICEF, Karpatskej nadácie a mesta Rožňava. Program Spolu pre deti bol zameraný najmä na deti a rodiny, ktoré utiekli pred vojnou z Ukrajiny. Z našej strany boli aktivity zamerané na podporu zdravia, zdravý životný štýl a prevenciu infekčných ale aj neinfekčných ochorení. V rámci tohto projektu sme vytvorili aj dva dvojjazyčné slovensko-ukrajinské zdravotno-výchovné materiály (leták Zdravo a chutne na ceste k zdraviu a spoločenskú hru Cesta zdravia), zrealizovali sme zdravotno-výchovné aktivity a zúčastnili sme sa záverečnej konferencie projektu.

Na zraniteľnú cieľovú skupinu 17 klientov s ťažkým telesným a duševným postihnutím zo zariadenia sociálnych služieb Jasanima v Rožňave boli naše aktivity zamerané v rámci regionálneho projektu Cesta zdravia (názov projektu vymysleli samotní klienti). V rámci projektu boli u nich vykonané antropometrické merania, zrealizované 2 zdravotno-výchovné aktivity zamerané na pohybovú aktivitu a výživu a následne títo klienti pod dohľadom ich odborného personálu mali upravovať svoj životný štýl v zmysle racionalizácie výživy a optimalizácie pohybovej aktivity a pohybových návykov. Kontrolné merania a ďalšie pokračovanie projektu bude prebiehať v roku 2024.

Pre seniorov, ako pre znevýhodnenú skupinu, sme v roku 2023 vykonávali niekoľko zdravotno-výchovných aktivít zameraných na zdravé starnutie, na prevenciu srdcovo-cievnych ochorení a najmä programovo najobsiahlejší Rožňavský veľtrh pre seniorov, ktorý podrobne popíšeme v bode 9.6.

9.4 STRATÉGIA ROZVOJA PORADENSKÝCH CENTIER OCHRANY A PODPORY ZDRAVIA V SR

V rámci Stratégie rozvoja poradenských centier ochrany a podpory zdravia v SR boli vykonávané aktivity zamerané na znižovanie rizikových faktorov životného štýlu obyvateľov a bola zabezpečená spoluúčasť na Národnom kardiovaskulárnom programe prostredníctvom zaistenia plynulej prevádzky všeobecného poradenského centra ochrany a podpory zdravia (ďalej len PCOPZ) ako aj špecializovaných PCOPZ - správnej výživy a úpravy hmotnosti, prevencie a odvykania od fajčenia a ochrany a podpory zdravia pri práci. V roku 2023 boli poskytnuté služby všeobecným PCOPZ a špecializovanými PCOPZ 217 klientom, z toho vo všeobecnom 195 klientom a v špecializovaných 22 klientom. Za štandardných podmienok bolo v PCOPZ vyšetrených a zadaných do databázy TZS spolu 156 klientov a 39 klientov bolo vyšetrených za neštandardných podmienok, ktorí neboli zadaní do databázy TZS. Od augusta 2023, od kedy sme prebrali zodpovednosť za chod špecializovaného poradenského centra zdravej výživy a úpravy hmotnosti sme realizovali prípravné činnosti, ktoré smerovali k efektívnejšej činnosti v roku 2024 (program Planeat – zakúpenie, školenie, tréning). Zároveň sa realizovali činnosti, ktoré smerovali k príprave špecializovaného poradenského

centra optimalizácie pohybovej aktivity od roku 2024 (obsadenie pracovného miesta fyzioterapeuta, príprava projektového zámeru pre zakúpenie prístrojov a príprava priestorov).

Kurzy samomerania tlaku krvi sa realizovali prostredníctvom všeobecného PCOPZ odbornými pracovníčkami nášho oddelenia. Absolvovalo ho 48 klientov.

Zámerom aktivít iniciovaných a organizovaných v rámci kalendára významných termínov je informovať verejnosť (odbornú a laickú) o aktuálnych, prioritných problémoch týkajúcich sa zdravia. Ich realizácia spočívala vo využití rôznych edukačno-intervenčných prístupov, masmediálneho priestoru a edičnej činnosti. Úlohy a ciele programu sa propagovali na informačnom paneli umiestnenom vo vstupnej hale RÚVZ, v masovo-komunikačných prostriedkoch, na webovej stránke RÚVZ, na sociálnych sieťach, elektronickou poštou boli odoslané do viac ako 150 organizácií (mestá, obce, školy, ambulancií všeobecných lekárov aj lekárov špecialistov, pracoviská, štátne a neštátne organizácie). K 31.12.2023 boli realizované aktivity pri príležitosti 18 významných dní a pri iných príležitostiach (Svetový deň boja proti rakovine, Svetový deň obezity, Týždeň mozgu, Svetový deň Downovho syndrómu, Svetový deň zdravia, Svetový deň „Pohybom ku zdraviu“, Svetový deň hepatitídy, Svetový deň bez tabaku, Svetový týždeň dojčenia, Európsky týždeň mobility, Svetový deň Alzheimerovej choroby, Svetový deň srdca, Svetový deň duševného zdravia, Medzinárodný deň starších osôb, Svetový deň osteoporózy, Svetový deň diabetu, Európsky týždeň boja proti drogám a Svetový deň boja proti AIDS).

V roku 2023 sa uskutočnil 1. ročník Dňa otvorených dverí RÚVZ so sídlom v Rožňave. Cieľovou skupinou tohto projektu boli študenti v posledných ročníkoch zo všetkých stredných škôl v okrese Rožňava. Zámerom tohto dňa bolo priblížiť študentom na prahu dospelosti tie činnosti, ktoré sa na RÚVZ vykonávajú a o ktorých by v rámci občianskeho alebo budúceho profesionálneho povedomia mali byť informovaní. Zároveň sa v tento deň študenti dozvedeli mnoho užitočných informácií o prevencii infekčných ale aj chronických neinfekčných ochorení. Tiež boli informovaní o možnostiach štúdia odboru verejné zdravotníctvo a o možnostiach nasledovného uplatnenia absolventov. Jednotlivé skupiny študentov podľa časového harmonogramu navštívili všetky oddelenia, kde im svoju činnosť približovali odborní pracovníci. Na našom oddelení sme sa zamerali aj na propagáciu PCOPZ v populácii adolescentov a ich rodín. Spolu nás počas tohto podujatia navštívilo 90 študentov so svojimi pedagógmi. Organizačne program zastrešovalo oddelenie PZaVKZ a oddelenie HDaM, avšak do programu boli odborne zapojené všetky oddelenia RÚVZ.

9.5 NÁRODNÝ AKČNÝ PLÁN PRE PROBLÉMY S ALKOHOLOM NA ROKY 2021-2030 ÚVZ SR

Problémom spojeným s užívaním alkoholu, najmä problémovému pitiu a riziku vzniku alkoholovej závislosti sme v roku 2023 venovali pomerne veľkú pozornosť vo vekovej skupine detí na základných školách a u adolescentov na stredných školách. Spolu pre 219 osôb sme v školskom prostredí zrealizovali 12 aktivít. Zameriavali sme sa na zvyšovanie zdravotného uvedomenia a zdravotnú gramotnosť v rozsahu zdravotných, sociálnych a ekonomických účinkov škodlivého užívania alkoholu, ako aj na znižovanie negatívnych dopadov pitia alkoholu na cieľové skupiny, presadzovaním dôsledného dodržiavania regulačných opatrení.

Počas našich zdravotno-výchovných aktivít sme pracovali s edukačným videom „Až do dna“, ktoré sa zameriava práve na užívanie alkoholu u dievčat a mladých žien. Využívali sme tiež všetky dostupné zdravotno-výchovné materiály dodané z ÚVZ SR a aj vlastnej edície.

Zároveň sme počas konzultácií v PCOPZ zameriavali pozornosť aj na problémy s alkoholom u klientov v PCOPZ.

Na odbornom seminári nášho RÚVZ sme pre kolegov spravovali tému nebezpečných alternatívnych spôsobov užívania alkoholu.

9.6 NÁRODNÝ PROGRAM PODPORY ZDRAVIA PRE ROKY 2021-2030 ÚVZ SR

Národný program podpory zdravia je prioritne zameraný na ovplyvňovanie determinantov zdravia, znižovanie rizikových faktorov vyskytujúcich sa u obyvateľstva a na zvyšovanie zainteresovanosti jednotlivých zložiek spoločnosti.

Oddelenie PZaVKZ sa v spolupráci aj s ostatnými oddeleniami v roku 2023 podieľalo na plnení úloh vyplývajúcich zo stanovených cieľov v týchto oblastiach:

A) Preventívne opatrenia zamerané na znižovanie výskytu chronických neinfekčných ochorení

I. Opatrenia zamerané primárne na podporu zdravého životného štýlu

S cieľom podieľať sa na znižovaní výskytu rizikových faktorov súvisiacich so životným štýlom jednotlivca, komunit či iných skupín obyvateľstva participujeme súčasne na plnení ďalších programov a strategických dokumentov. Znižovanie prevalencie a incidencie, najmä chronických neinfekčných ochorení v populácii, je spoločným cieľom všetkých týchto úloh. Úlohu sme plnili dostupnými metódami a formami zdravotno-výchovného pôsobenia pre cieľové skupiny obyvateľstva v okrese Rožňava (prednášky, interaktívne zážitkové metódy, diskusie, príspevky na internetovej stránke a RÚVZ Rožňava, na sociálnych sieťach facebook a instagram – RÚVZ Rožňava, na internetových stránkach miest, obcí, neziskových organizácií, pracovísk, ambulancií všeobecných lekárov aj lekárov špecialistov, základných a stredných škôl v okrese, informačné panely umiestnené vo vstupnej hale RÚVZ Rožňava, vlastný videospot, edukačné materiály dodané z ÚVZ SR, materiály vlastnej edície a ďalšie).

Realizácia úlohy sa zabezpečovala podľa kalendára významných dní Svetovej zdravotníckej organizácie (ďalej SZO) a pri iných príležitostiach. K 31.12.2023 boli realizované aktivity pri príležitosti 19 významných dní a pri iných príležitostiach (Svetový deň boja proti rakovine, Svetový deň obezity, 3. výročie od 1. potvrdeného prípadu ochorenia Covid-19, Týždeň mozgu, Svetový deň Downovho syndrómu, Svetový deň zdravia, Svetový deň „Pohybom ku zdraviu“, Svetový deň hepatitídy, Svetový deň bez tabaku, Svetový týždeň dojčenia, Európsky týždeň mobility, Svetový deň Alzheimerovej choroby, Svetový deň srdca, Svetový deň duševného zdravia, Svetový deň osteoporózy, Medzinárodný deň starších osôb, Svetový deň diabetu, Európsky týždeň boja proti drogám a Svetový deň boja proti AIDS).

Svetový deň boja proti rakovine sme verejnosti pripomenuli vlastnými zdravotno-výchovnými materiálmi a tiež zdieľaním infografiky z ÚVZ SR a na našich sociálnych sieťach. Zároveň v rámci prevencie nádorových ochorení spôsobených HPV sme pokračovali v regionálnej kampani zameranej na zvýšenie zdravotného uvedomenia a na podporu očkovania proti HPV realizáciou pilotného projektu HPV ambasádor. Tému infekcie HPV a očkovania sme komunikovali aj na stretnutiach so zamestnancami firmy Essity Slovakia s r. o.

Svetový deň obezity sme taktiež verejnosti komunikovali elektronickou formou (mestské a obecné úrady, základné a stredné školy v okrese) a na našej webovej stránke a na sociálnych sieťach nášho RÚVZ. Pri tejto príležitosti sa na našom RÚVZ uskutočnil Deň prevencie obezity, pričom naše služby merania antropometrických ukazovateľov a indexov, krvného tlaku a pulzu a poradenstva využilo 13 klientov. Participovali sme aj na výzve k Celoslovenskej výtvarnej súťaži pre základné školy. Z nášho okresu sa do súťaže zapojilo 6 triednych kolektívov z dvoch škôl. Víťazom okresného kola výtvarnej súťaže na tému

prevencie obezity sa stala VIII. A trieda zo Základnej školy s materskou školou z Brzotína. Ich práca postúpila do krajského kola.

6. marca 2023 sme si spolu s Mestom Rožňava a Nemocnicou s poliklinikou sv. Barbory v Rožňave pietnou spomienkou pripomenuli 3. výročie od prvého potvrdeného prípadu nákazy novým koronavírusom na Slovensku.

V roku 2023 sme sa venovali aj duševnému zdraviu a zvlášť Týždňu mozgu, počas ktorého sme vykonali interaktívnu formou 5 aktivít pre deti, mládež a osoby v produktívnom veku. Týždeň mozgu sme propagovali aj na našej webovej stránke a na sociálnych sieťach.

Propagáciu Ponožkovej výzvy sme si pripomenuli Svetový deň Downovho syndrómu. V tento deň sa na znak oslavy ľudskej jedinečnosti nosia dve rozdielne ponožky. Týchto jedinečných ľudí a ich rodiny sme podporili malým gestom aj na RÚVZ v Rožňave.

Pri príležitosti Svetového dňa zdravia a zároveň aj Dňa učiteľov sme zrealizovali výjazd PCOPZ do SOŠT v Rožňave. Ďalší výjazd sa pri tejto príležitosti zrealizoval vo firme Essity Slovakia s r. o. Okrem týchto aktivít sme tento deň propagovali ďalšími obvyklými nám dostupnými spôsobmi.

Počas Svetového dňa bez tabaku sme pre verejnosť pripravili Deň otvorených dverí, pričom nás navštívilo 7 klientov a navštívili nás aj študenti zo SOŠT v Rožňave. Záujemcom sme ponúkali meranie CO vo vydychovanom vzduchu, krvného tlaku a pulzu, zisťovanie stupňa závislosti na nikotíne a individuálne poradenstvo o možnostiach odvykania od fajčenia.

Niekoľkotýždňová príprava a medializácia predchádzala ďalšiemu ročníku projektu zameranému na zvrátenie nepriaznivého trendu nárastu nadváhy, obezity a celkového nezdravého spôsobu života u detí. S cieľom pripomenutia si Svetového dňa pohybom ku zdraviu ale najmä upriamenia pozornosti na pohyb, ako hlavnej a nevyhnutnej podmienky života sa dňa 25.05.2023 na Námestí baníkov v Rožňave uskutočnil ôsmy ročník súťažného športového podujatia "Čo sa hýbe, to je živé". Cieľovou skupinou tohto podujatia boli triedne kolektívy 5. a 6. ročníkov základných škôl a primáni z gymnázia v okrese Rožňava. Ambasádorom podujatia bol známy ultrabežec Ing. Patrik Milata. Jeho prístupom k pohybu a aj jeho úspechmi sa mohli motivovať všetci prítomní. Na podujatí bolo prítomných 343 žiakov so svojimi pedagógmi, 55 animátorov a 55 organizátorov.

Pri príležitosti tohto významného dňa RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici pod záštitou ÚVZ SR v spolupráci s ostatnými RÚVZ v SR vyhlásil X. ročník kampane „Vyzvi srdce k pohybu“. Kampaň trvala od 15. mája do 16. augusta 2023. Kampaň sme propagovali nami dostupnými spôsobmi a všetky informácie sme elektronicky zaslali do všetkých miest a obcí v okrese Rožňava. Následne sme na RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici odoslali 23 účastníckych listov. O počte elektronicky zaslaných účastníckych listoch nemáme informáciu.

Svetový deň hepatitídy sme si pripomenuli zdravotno-výchovnou informáciou na našej webovej stránke a na našich sociálnych sieťach.

V súvislosti so Svetovým dňom bez tabaku sme vytvorili, distribuovali a na sociálnych sieťach zdieľali a tiež elektronickou formou zaslali (obce, mestá, základné a stredné školy) vlastné zdravotno-výchovné materiály a tiež aj materiály dodané z ÚVZ SR. Počas Svetového dňa bez tabaku sme pre verejnosť pripravili Deň otvorených dverí, pričom nás navštívilo 7 klientov a navštívili nás aj študenti zo SOŠT v Rožňave. Záujemcom sme ponúkali meranie CO vo vydychovanom vzduchu, krvného tlaku a pulzu, zisťovanie stupňa závislosti na nikotíne a individuálne poradenstvo o možnostiach odvykania od fajčenia.

Význam dojčenia, ako významného protektívneho faktora pre matku a dieťa sme si pripomenuli počas Svetového týždňa dojčenia na našich sociálnych sieťach. Uprámili sme pozornosť na možnosti dojčenia na pracovisku, keďže aj na Slovensku sa mnohé mamy po narodení svojho dieťaťa vracajú do práce skôr ako po 3 rokoch.

Svetový deň Alzheimerovej choroby sme si pripomenuli na infopaneli umiestnenom vo vstupnej hale RÚVZ zdieľaním príspevku na našich sociálnych sieťach.

18 pracovníkov RÚVZ so sídlom v Rožňave sa 22. septembra 2023 zapojilo do aktivity Európskeho týždňa mobility. Na turistickej prechádzke z hostinca Buzgó v Krásnohorskej Dlhej Lúke ku Krásnohorskej jaskyni na severnom svahu Silickej planiny a späť spolu peši prešli 50 km. 6 kolegovia počas 2. ročníka Spanilej jazdy prešli na bicykloch z Rožňavy do Krásnohorskej Dlhej Lúky a späť spolu 120 km. Každý tak prispel svojou troškou k zníženiu počtu automobilov na cestách a k celkovému zlepšeniu stavu svojho zdravia a životného prostredia.

V súvislosti so Svetovým dňom srdca sme navštívili Klub dôchodcov v Rožňave. Seniorom sme poskytovali meranie krvného tlaku a pulzu, antropometrických ukazovateľov a indexov a následné poradenstvo. Zdravotno-výchovnej aktivity na tému prevencie srdcových ochorení sa zúčastnilo 25 seniorov.

Svetový deň duševného zdravia sme si pripomenuli na informačnom paneli vo vstupnej hale RÚVZ, zdieľaním informácie na našich sociálnych sieťach a tiež 2 aktivitami na 1 strednej škole a 7 aktivitami na 4 základných školách v okrese.

18. októbra 2023 sa pri príležitosti Medzinárodného dňa starších osôb a pri príležitosti Októbra – mesiaca úcty k starším v priestoroch Spoločenskej sály Mestského úradu v Rožňave uskutočnil už 6. ročník Rožňavského veľtrhu pre seniorov. Hlavnými organizátormi podujatia boli Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rožňave, Mesto Rožňava a Okresná organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska v Rožňave. Cieľom projektu bolo vytvorenie takého priestoru, kde sa na jednom mieste nachádza čo najviac potrebných informácií a ktoré sú zároveň pre komunitu seniorov dostupné aj bez peňazí. Cieľovou skupinou sú seniori ako bio-psycho-sociálno-spirituálne bytosti so svojimi potrebami v každej z týchto oblastí. Vedľajším, no nie menej dôležitým, zámerom podujatia bolo aj vytvorenie siete a kontaktov medzi jednotlivými organizáciami, ktoré sa problémami seniorov zaoberajú a vedia im byť nápomocní. Tradične boli program, konzultačné a sprievodné aktivity veľtrhu zostavené tak, aby seniori v jednotlivých informačných blokoch a počas sprievodných a konzultačných aktivít získali informácie z oblasti uspokojovania fyzických, psychických, sociálnych a spirituálnych potrieb. Exkluzivitu veľtrhu nepotvrdila len mimoriadne vysoká účasť seniorov ale tiež aj odborníci, ktorí prekročili nielen hranice nášho okresu ale aj kraja. Na podujatí bolo spolu prítomných 333 účastníkov, z toho 230 seniorov a 103 hostí (odborníkov z jednotlivých oblastí a študentov).

Osteoporózu ako závažnú zdravotnícku tému sme verejnosti priblížili prostredníctvom zdieľanej infografiky na našich sociálnych sieťach počas Svetového dňa osteoporózy.

Prevencii ochorenia diabetes mellitus, ako problému s vysokou prevalenciou a vážnymi dôsledkami sme sa zaoberali počas Svetového dňa diabetu. Zrealizovali sme 11 zdravotno-výchovných aktivít v dvoch stredných školách a 5 aktivít v 4 základných školách. Zároveň sme na našich sociálnych sieťach zdieľali infografiku k tejto téme.

Počas Európskeho týždňa boja proti drogám sme na 1 strednej škole zrealizovali na túto tému 4 aktivity a na 6 základných školách 22 zdravotno-výchovných aktivít. Tiež sme vytvorili na túto tému informačný panel, ktorý bol umiestnený vo vstupnej hale RÚVZ.

V decembri, v súvislosti so Svetovým dňom boja proti HIV/AIDS na 1 strednej a na jednej základnej škole sme realizovali 3 zdravotno-výchovné aktivity pre 97 adolescentov so zameraním na prevenciu tejto infekcie.

V roku 2023 sme pokračovali na spoločnom projekte s firmou Essity Slovakia s.r.o. s názvom Na zdraví záleží. Priamo v závode počas výjazdov PCOPZ a počas zdravotno-výchovných aktivít sme zamestnancov edukovali na témy súvisiace s prevenciou preventabilných typov rakoviny.

V roku 2023 boli poskytnuté služby všeobecným PCOPZ a špecializovanými PCOPZ 217 klientom, z toho vo všeobecnom 195 klientom a v špecializovaných 22 klientom. Za štandardných podmienok bolo v PCOPZ vyšetrených a zadaných do databázy 156 klientov a 39 klientov bolo vyšetrených za neštandardných podmienok, ktorí neboli zadaní do databázy TZS.

Odborní pracovníci v roku 2023 vykonali 9 výjazdov PCOPZ do terénu.

Cieľovou skupinou nášho pôsobenia sú všetky vekové kategórie. Konkrétne realizačné výstupy sa týkajú všetkých priorit tejto oblasti NPPZ /t. j. bodov 1. až 4./:

1. Výživa a stravovacie zvyklosti:

Aktivity oddelenia v hodnotnom období v oblasti ozdravenia výživy súviseli najmä s plnením Národného programu podpory zdravia v SR a Národného akčného plánu v prevencii obezity, ale aj s celoeurópskymi princípmi, ktoré zahŕňa Strategický rámec starostlivosti o zdravie pre roky 2014 -2030 a Akčný plán pre potraviny a výživu na roky 2017 - 2025. Na ozdravenie výživy populácie v našom okrese sme v roku 2023 využili všetky dostupné formy a prostriedky zdravotno-výchovného pôsobenia. Podpora zdravotného uvedomenia bola smerovaná na zlepšenie stravovacích návykov, predovšetkým na pestrosť a vyváženosť stravy, na zdraviu prospešné potraviny (zníženie konzumácie živočíšnych tukov a cukrov, zvýšenie konzumácie ovocia a zeleniny, strukovín, celozrnných obilnín, rýb, nízkotučných mliečnych výrobkov, dostatočného pitného režimu a pod.). V rámci realizácie činnosti vo všeobecnom PCOPZ bola u každého klienta vykonaná intervencia o zdravej výžive (spolu 195 klientov vyšetrených za štandardných aj neštandardných podmienok).

Počas roka 2023 sme v okrese Rožňava realizovali 40 edukačných aktivít pre 719 ľudí so zameraním na racionálnu výživu a zdravý spôsob života. Pre propagačné účely – ako doplnok edukácie – sa využívajú prezentačné materiály (letáky, skladačky, maľovanky) od rôznych editorov vrátane ÚVZ SR.

V rámci 1. ročníka Dňa otvorených dverí na RÚVZ so sídlom v Rožňave bolo 90 študentov zo všetkých stredných škôl v okrese edukovaných aj v oblasti zdravej výživy.

V súvislosti so Svetovým dňom obezity niekoľko regionálnych aktivít. Počas Dňa prevencie obezity bolo vyšetrených 13 klientov, z toho 6 s rizikovými hodnotami antropometrických ukazovateľov a krvného tlaku. Taktiež sme všetky základné školy v našom okrese informovali o Celoslovenskej výtvarnej súťaži pre základné školy. Z nášho okresu sa do súťaže zapojilo 6 triednych kolektívov z dvoch škôl. Zdravotno-výchovné informácie k tejto téme boli elektronicky zaslané do každej obce a do 2 miest nášho okresu a zdieľané na našich sociálnych sieťach.

V spolupráci so zariadením sociálnych služieb Jasanima v Rožňave v rámci regionálneho projektu Cesta zdravia boli u 17 klientov zdravotno-výchovné aktivity zamerané aj na zdravú výživu. Problémom týchto klientov je inštitucionálne zabezpečenie stravovania a často aj vysoko kalorické jedlá od rodinných príslušníkov.

V roku 2023 sme sa podieľali na realizácii projektu Viem, čo zjem. Projekt je súčasťou celosvetového programu na podporu zdravej výživy a cieľovou skupinou sú deti vo veku 9-12 rokov. V našom okrese bol projekt realizovaný v dvoch základných školách v siedmich triedach.

Veľký priestor na získanie odborných poznatkov a praktických rád aj v oblasti výživy najmä z oblasti prevencie metabolickej tukovej choroby pečene bol vytvorený pre seniorov na Rožňavskom veľtrhu pre seniorov.

Na medzinárodnom projekte Spolu pre deti – Na deťoch z Ukrajiny nám záleží sme spolupracovali s Mestom Rožňava a s ďalšími partnerskými organizáciami. Pre deti a ich príbuzných sme zrealizovali niekoľko zdravotno-výchovných aktivít a vytvorili sme dvojjazyčné zdravotno-výchovné materiály zamerané predovšetkým na zdravú výživu.

Tematicky sme sa na zdravú výživu zameriavali aj počas 5 aktivít k stomatohygiene, 16 k prevencii cukrovky, 16 k prevencii srdcovo-cievnych a 26 aktivít k prevencii onkologických ochorení. Súčasťou našej činnosti bola aj participácia na Školskom programe.

V roku 2023 sa realizovali činnosti, ktoré smerovali k efektívnejšiemu chodu špecializovaného poradenského centra zdravej výživy a úpravy hmotnosti v roku 2024 (program Planeat – zakúpenie, školenie, tréning).

2. Fyzická inaktivita:

Všetky aktivity oddelenia v hodnotnom období v oblasti zvýšenia pohybovej aktivity súviseli najmä s plnením nasledovných aktualizovaných programov: Národného programu podpory zdravia v SR, Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity na roky a Národného akčného plánu v prevencii obezity. Na podporu a propagáciu pohybovej aktivity (pravidelnej a primeranej) a na zvyšovanie uvedomenia obyvateľstva o zdravom životnom štýle pracovníci oddelenia PZaVKZ uskutočnili aktivity, pri ktorých sa využili všetky nasledovné formy zdravotno-výchovného pôsobenia: zdravotno-výchovné materiály sme uverejnili na webovej stránke nášho RÚVZ, na facebookovej a instagramovej stránke RÚVZ, zaslaním týchto informácií na všetky mestské a obecné úrady v okrese, do základných a stredných škôl v okrese, do ambulancií praktických lekárov pre dospelých a pre deti a dorast a zaslaním elektronicke dostupným spolupracujúcim subjektom. Na témy súvisiace so zvýšením pohybovej aktivity boli vytvorené tri informačné panely umiestnené vo vstupnej hale RÚVZ a tiež na Námestí baníkov v Rožňave počas 8. ročníka podujatia Čo sa hýbe, to je živé. Hlavným zámerom týchto aktivít bolo poukázať na význam pohybovej aktivity a jej priaznivý vplyv na zdravie, ak je pravidelnou súčasťou spôsobu života. Okrem uvedených aktivít boli v hodnotenom období na zvýšenie a udržanie optimálnej pohybovej aktivity zrealizované ďalšie 4 aktivity pre 644 osôb (osoby v predproduktívnom, produktívnom a poproduktívnom veku).

V roku 2023 sa individuálne poradenstvo zdravého životného štýlu vrátane odporúčenia optimálnej pohybovej aktivity v rámci činnosti všeobecného PCOPZ poskytlo 195 klientom.

Vo februári 2023 sme v súvislosti s nedostatkom pohybovej aktivity vo všetkých vekových skupinách a s nepriaznivými ukazovateľmi zdravia obyvateľov nášho okresu (vysoký výskyt nadváhy, obezity, nádorových a srdcovocievnych ochorení, ochorení pohybového aparátu a ďalších chronických neinfekčných ochorení) oslovili všetky obce a mestá a tiež aj športové ustanovizne v našom okrese, aby sme im pomohli spropagovať nekomerčné pohybové aktivity, ktoré plánovali v roku 2023 organizovať (turistické aktivity, preteky, nekomerčné turnaje, športové dni a iné). Naša iniciatíva mala za cieľ zlepšenie informovanosti o aktivitách, na ktorých ľudia vykonávajú pohybovú aktivitu a aj priame zvýšenie pohybových aktivít pre obyvateľov nášho okresu. Žiaľ, o túto iniciatívu prejavilo záujem len minimum samospráv a športové kluby nám dokonca pri tejto príležitosti vytýkali nezáujem štátu o podporu športu.

V rámci 1. ročníka Dňa otvorených dverí na RÚVZ so sídlom v Rožňave bolo 90 študentov zo všetkých stredných škôl v okrese edukovaných aj o význame pohybovej aktivity.

V spolupráci so zariadením sociálnych služieb Jasanima v Rožňave sme realizovali malý regionálny projekt s názvom Cesta zdravia. Cieľovou skupinou boli 17 klienti z tohto zariadenia. V rámci projektu boli u nich vykonané antropometrické merania, zrealizované 2 zdravotno-výchovné aktivity zamerané na pohybovú aktivitu a výživu a následne títo klienti pod dohľadom ich odborného personálu mali upravovať svoj životný štýl, teda aj optimalizovať svoju pohybovú aktivitu a pohybové návyky. Kontrolné merania a ďalšie pokračovanie projektu bude prebiehať v roku 2024.

Nepriaznivý trend nárastu nadváhy, obezity a celkového nezdravého spôsobu života zaznamenávame aj u detí. S cieľom upriamenia pozornosti na pohyb, ako hlavnej a nevyhnutnej podmienky života sa dňa 25.05.2023 na Námestí baníkov v Rožňave uskutočnil ôsmy ročník súťažného športového podujatia "Čo sa hýbe, to je živé". Cieľovou skupinou tohto podujatia boli triedne kolektívy 5. a 6. ročníkov základných škôl a primáni z gymnázia v okrese Rožňava. Ambasádorom podujatia bol známy ultrabežec Ing. Patrik Milata. Jeho prístupom k pohybu a aj jeho úspechmi sa mohli motivovať všetci prítomní.

Projekt zastrešoval Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rožňave v spolupráci s Mestom Rožňava, Domkou - Združením saleziánskej mládeže v Rožňave, Centrom voľného času v Rožňave, Slovenským červeným krížom - úzs Rožňava, Východoslovenskou vodárenskou spoločnosťou, a.s. Košice, závod Rožňava, Okresným riaditeľstvom Policajného zboru v Rožňave, Územnou organizáciou dobrovoľnej požiarnej ochrany SR Rožňava, Mestskou políciou v Rožňave, Centrum poradenstva a prevencie v Rožňave a Základnou umeleckou školou v Rožňave. Významnou mierou sa na podujatí podieľalo 55 animátorov zo všetkých stredných škôl v Rožňave (Gymnázium Pavla Jozefa Šafárika - Pavol Jozef Šafárik Gimnázium Rožňava, Stredná zdravotnícka škola - Egészségügyi Középsiskola Rožňava, Obchodná akadémia Rožňava, Stredná odborná škola technická Rožňava a Stredná odborná škola obchodu a služieb Rožňava) a zo Základnej umeleckej školy v Rožňave. Animátori zabezpečovali súťažné a nesúťažné aktivity, zdravotnícku hliadku a pitný režim. Na podujatí sme chceli propagovať finančne nenáročné pohybové činnosti, ktoré je možné vykonávať kedykoľvek a kdekoľvek. 20 triednych kolektívov s originálnymi menami (Štítnickí gumkáči, Štítnické hviezdičky, Vytrvalci, Rejdovskí machri, Plešiveckí diabli, Svetielka, Malí bežári, Zlatí dravci, Mravce zo Zlatej, Pionierske žubrienky, Krásnohorskí vlci, Krásnohorskí draci, Krásnohorské hviezdy, Kakavko gangstri, Hraškovia, Rozprávkoví bojovníci, Športové hviezdy, Južní frajери, Príma bežci, Brzotínske šelmy) súťažilo na týchto pripravených 20 súťažných pohybových a vedomostných stanovištiach: 1. Rožňava – skladačka, 2. Koordinácia, 3. Prenášanie, 4. Fúrik, 5. Logo podujatia, 6. Granáty, 7. Kvíz, 8. Beh, 9. Ošetrenie zranenia, 10. KPR, 11. Vedomostná súťaž, 12. Kolky, 13. Kliky, 14. Drepy, 15. Veľké nohy, 16. Basketbalový kôš, 17. Futbalová bránka, 18. Hokejbalová bránka, 19. Kuželkové stanovište a Hasičská štafeta. Zároveň sa všetci mohli zapojiť aj do nesúťažných aktivít (preťahovanie lanom, maľovanie na tvár, kalčeto v Domke, ukážky z činnosti športových klubov – Olympijský klub Gemer, Mestský futbalový klub a Judo klub pri TJ Elán Rožňava, ukážka vozidiel mestskej a štátnej polície. Tradičnou nosnou myšlienkou podujatia je snaha o odmenenie každého súťažiaceho kolektívu a zároveň sa mnoho rokov snažíme o to, aby všetky ceny boli spojené s následným vykonávaním pohybovej aktivity. Vďaka našim partnerom, ktorí pochopili aktuálnosť myšlienky, deti bojovali o 20 zaujímavých cien (niektoré ceny pozostávali z dvoch samostatných cien), pričom žiadna trieda neodišla bez ocenenia. Na podujatí súťažilo 20 kolektívov spolu z 25 tried z 11 základných škôl v okrese Rožňava a z Gymnázia P. J. Šafárika v Rožňave. Na podujatí bolo prítomných 343 žiakov so svojimi pedagógmi, 55 animátorov a 55 organizátorov. Na Námestí baníkov v Rožňave a v Domke bolo veselo, deti prejavovali radosť zo svojich úspechov, navzájom sa povzbudzovali, tešili sa z umiestnenia a z cien a skandovali heslo: "Čo sa hýbe, to je živé". Podujatiu predchádzala niekoľkotýždňová príprava a medializácia.

V máji 2023 v súvislosti so Svetovým dňom – pohybom ku zdraviu RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici pod záštitou ÚVZ SR v spolupráci s ostatnými RÚVZ v SR vyhlásil X. ročník kampane „Vyzvi srdce k pohybu“. Kampaň trvala od 15. mája do 16. augusta 2023. Kampaň sme propagovali nami dostupnými spôsobmi a všetky informácie sme elektronicky zaslali do všetkých miest a obcí v okrese Rožňava. Následne sme na RÚVZ so sídlom v

Banskej Bystrici odoslali 23 účastníckych listov. O počte elektronicky zaslaných účastníckych listoch nemáme informáciu.

18 pracovníkov RÚVZ so sídlom v Rožňave sa 22. septembra 2023 zapojilo do aktivity Európskeho týždňa mobility. Na turistickej prechádzke z hostinca Buzgó v Krásnohorskej Dlhej Lúke ku Krásnohorskej jaskyni na severnom svahu Silickej planiny a späť sme spolu po vlastných prešli 50 km. 6 kolegovia prešli na bicykloch z Rožňavy do Krásnohorskej Dlhej Lúky a späť spolu 120km. Každý tak prispel svojou troškou k zníženiu počtu automobilov na cestách a k celkovému zlepšeniu stavu životného prostredia.

V roku 2023 sme pokračovali na spoločnom projekte s firmou Essity Slovakia s.r.o. s názvom Na zdraví záleží. Priamo v závode počas výjazdov PCOPZ sme zamestnancov edukovali na témy pohybovej aktivity, správneho držania tela a zdravého dýchania. Veľkým prínosom tohto projektu bola práca kolegyne - fyzioterapeutky.

Veľký priestor bol pohybovej aktivite a správne držaniu tela venovaný aj počas Rožňavského veľtrhu pre seniorov, kde v spolupráci s Prešovskou univerzitou v Prešove seniorov o význame pohybovej aktivity edukovala študentka odboru fyzioterapia.

V roku 2023 sa realizovali činnosti, ktoré smerovali k príprave špecializovaného poradenského centra optimalizácie pohybovej aktivity od roku 2024 (príprava projektového zámeru pre zakúpenie prístrojov a príprava priestorov).

2. Tabak, alkohol, drogy:

Primárna prevencia látkových a nelátkových závislostí je jednou z nosných tém činnosti nášho oddelenia opierajúc sa najmä o Národný program podpory zdravia pre roky 2021-2030, Národnú protidrogovú stratégiu SR na obdobie rokov 2021-2025, Národný program kontroly tabaku, Národný akčný plán pre problémy s alkoholom na roky 2021-2030 a aj Národnú stratégiu SR pre bezpečnosť cestnej premávky na roky 2021-2030.

Počas roka 2023 sme v problematike prevencie závislostí vykonali 32 zdravotno-výchovných aktivít pre 601 osôb zväčša v predproduktívnom veku zo všetkých stredných škôl v okrese a z 8 základných škôl v našom okrese. Významne nám v komunikácii so školami pomáha využívanie interaktívnych online google nástrojov, kde máme vytvorený formulár na prihlasovanie záujmu o jednotlivé témy, vrátane tém prevencie vzniku závislostí. Naďalej pracujeme s edukačnými filmami „Až do dna“, „Kým stúpa dym“ a „Sami“. Aktivity boli zamerané na zníženie škôd spôsobených alkoholom, drogami, tabakovými výrobkami a na prevenciu nelátkových závislostí.

V rámci tejto problematiky sme reflektovali aj významné svetové a európske dni. Pri týchto príležitostiach sme vytvorili, distribuovali a na sociálnych sieťach zdieľali vlastné zdravotno-výchovné materiály a tiež aj materiály dodané z ÚVZ SR, počas Svetového dňa bez tabaku sme pre verejnosť pripravili Deň otvorených dverí, pričom nás navštívilo 7 klientov a navštívili nás aj študenti zo SOŠT v Rožňave. Záujemcom sme ponúkali meranie CO vo vydychovanom vzduchu, krvného tlaku a pulzu, zisťovanie stupňa závislosti na nikotíne a individuálne poradenstvo o možnostiach odvykania od fajčenia.

V roku 2023 sme pokračovali na spoločnom projekte s firmou Essity Slovakia s.r.o. s názvom Na zdraví záleží. V roku 2023 sme sa v rámci tohto projektu zameriavali na prevenciu onkologických ochorení, pričom sme zdôrazňovali významný rizikový faktor fajčenia a užívania alkoholu na vznik týchto ochorení.

Počas roka 2023 boli vo všeobecnom PCOPZ vyšetrení všetci klienti - fajčiari prístrojom smokerlyzer a bolo u nich vykonané zisťovanie závislosti na nikotíne prostredníctvom Fagerstromovho dotazníka. Vo všeobecnom PCOPZ sa u klientov a u ich rodinných príslušníkov vykonávalo individuálne poradenstvo o rizikách nadmerného užívania alkoholu a tabaku

II. Špecifické opatrenia zamerané na najčastejšie vyskytujúce sa chronické neinfekčné ochorenia

1. Kardiovaskulárne ochorenia (ďalej KVO):

V oblasti prevencie chronických ochorení dlhodobo participujeme na pozitívnom ovplyvňovaní zdravotného uvedomenia a zvyšovaní informovanosti obyvateľstva o rizikových faktoroch KVO. V roku 2023 sme sa cielene zamerali na edukáciu prevencie KVO u 175 osôb počas 17 aktivít, zväčša stredoškôľakov. Na tému prevencie srdcovo-cievnych ochorení sme vyhotovili informačný panel, ktorý bol umiestnený vo vstupnej hale RÚVZ. Zároveň sme počas vyšetrení a konzultácií v PCOPZ zameriavali pozornosť u všetkých 195 klientov na prevenciu srdcovocievnych ochorení.

2. Diabetes mellitus (ďalej DM):

Vytvorenie podmienok pre realizáciu zdravého životného štýlu a racionalizácia životného štýlu podľa NPPZ patria k základným formám prevencie DM. Činnosť v tomto smere vykazujeme najmä v bodoch 9.2 a 9.4. Prevencii ochorenia DM, ako problému s vysokou prevalenciou a vážnymi dôsledkami sme sa zaoberali počas Svetového dňa diabetu. Zrealizovali sme spolu 16 zdravotno-výchovných aktivít, z toho 11 v 2 stredných školách a 5 aktivít v 4 základných školách spolu pre 312 detí a adolescentov. Zároveň sme na našich sociálnych sieťach zdieľali infografiku k tejto téme. Počas Rožňavského veľtrhu pre seniorov bola vytvorená možnosť zisťovania glykémie a následnej intervencie o prevencii ale aj optimalizácii životného štýlu pre návštevníkov podujatia. Tiež sme počas vyšetrení a konzultácií v PCOPZ zameriavali pozornosť u všetkých 195 klientov na prevenciu DM.

3. Vybrané nádorové ochorenia:

Prevenciou vybraných nádorových ochorení sme sa dôsledne zaoberali počas celého hodnoteného obdobia. Svetový deň rakoviny sme si pripomenuli vytvorením vlastnej infografiky, ktorú sme uverejnili na našej webovej stránke a na sociálnych sieťach. Na prevenciu onkologických ochorení bol zameraný aj spoločný projekt s firmou Essity Slovakia s.r.o., Gemerská Hôrka počas výjazdov PCOPZ a aj počas ďalších zdravotno-výchovných aktivít. Spolu sme pre 448 obyvateľov okresu vykonali 26 aktivít, z toho pre 32 žiakov na 1 ZŠ, pre 361 adolescentov v 3 SŠ a 6 aktivít pre 55 dospelých osôb.

V spolupráci s oddelením epidemiológie sme sa podieľali na realizácii projektu PERCH (MZ SR) a to distribúciou informácie o prieskume Očkovanie proti HPV (Prieskum potrieb u zdravotníkov v rámci odbornej prípravy v oblasti komunikácie a poradenstva v oblasti očkovania pre zdravotníkov, prieskum Informácie o zaočkovanosti detí a tiež názor na očkovanie proti HPV u rodičov detí vo veku 9-15 rokov).

V rámci pokračujúcej HPV kampane, realizovanej v roku 2022 sme v spolupráci s oddelením epidemiológie začali v marci 2023 realizovať pilotný projekt HPV ambasádor. Cieľovou skupinou projektu boli žiaci na Gymnáziu P. J. Šafárika v Rožňave. Po prípravných stretnutiach sme u 180 žiakov (41% z celkového počtu) vykonali vstupný monitoring zdravotného uvedomenia z oblasti infekcie HPV a očkovaniu proti tejto infekcii. Priebežne sme si v spolupráci so školou vytypovali 12 HPV ambasádorov, ktorí na RÚVZ absolvovali k danej téme niekoľko teoretických školení a praktických tréningov. Následne HPV ambasádori vykonali v každej triede ich školy zdravotno-výchovnú aktivitu na túto tému. Metódy práce volili podľa vekovej skupiny, záujmov jednotlivých kolektívov. V praxi si tak HPV ambasádori odskúšali, čo je efektívne, čo treba doplniť, alebo naopak, ktorú metódu vôbec nie je vhodné používať. Po ukončení intervencií bol výstupný monitoring realizovaný u 164 (37%) žiakov. Z analýzy vstupného a výstupného monitoringu sme mohli skonštatovať výraznú pozitívnu zmenu vedomostí a postojov a teda projekt prostredníctvom HPV ambasádorov pokračuje v roku 2024 na všetkých stredných školách v meste Rožňava. Pre

potreby HPV ambasádorov a aj pre širokú odbornú a laickú verejnosť sme pripravili vlastný videospot zameraný na očkovanie proti HPV. Spot sme v decembri 2023 po zmene vekovej indikácie očkovania aktualizovali.

U všetkých 195 klientov vyšetrených v PCOPZ sme sa zameriavali na zníženie rizikových faktorov, ktoré môžu prispievať k vzniku onkologických ochorení.

B) Preventívne opatrenia zamerané na znížovanie výskytu infekčných ochorení

Aktivity zamerané na znížovanie výskytu infekčných ochorení sme opísali v predchádzajúcej kapitole v súvislosti s prevenciou infekcie HPV.

Ďalej sme k prevencii sexuálne prenosných ochorení zrealizovali spolu 16 aktivít pre 266 osôb, z toho pri príležitosti Svetového dňa proti HIV/AIDS pre 43 žiakov na 1 ZŠ a pre 194 adolescentov na 3 SŠ v našom okrese.

Význam očkovania vysvetľujeme pri všetkých ďalších aktivitách, ktoré čo i len okrajovo zasahujú do tejto témy.

9.7 NÁRODNÝ AKČNÝ PLÁN PRE PODPORU POHYBOVEJ AKTIVITY NA ROKY 2022-2030

Všetky aktivity oddelenia v hodnotnom období v oblasti zvýšenia pohybovej aktivity súviseli najmä s plnením nasledovných aktualizovaných programov: Národného programu podpory zdravia v SR, Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity na roky a Národného akčného plánu v prevencii obezity. Na podporu a propagáciu pohybovej aktivity (pravidelnej a primeranej) a na zvyšovanie uvedomenia obyvateľstva o zdravom životnom štýle pracovníci oddelenia PZaVKZ uskutočnili aktivity, pri ktorých sa využili všetky nasledovné formy zdravotno-výchovného pôsobenia: zdravotno-výchovné materiály sme uverejnili na webovej stránke nášho RÚVZ, na facebookovej a instagramovej stránke RÚVZ, zaslaním týchto informácií na všetky mestské a obecné úrady v okrese, do základných a stredných škôl v okrese, do ambulancií praktických lekárov pre dospelých a pre deti a dorast a zaslaním elektronicky dostupným spolupracujúcim subjektom. Na témy súvisiace so zvýšením pohybovej aktivity boli vytvorené tri informačné panely umiestnené vo vstupnej hale RÚVZ a tiež na Námestí baníkov v Rožňave počas 8. ročníka podujatia Čo sa hýbe, to je živé. Hlavným zámerom týchto aktivít bolo poukázať na význam pohybovej aktivity a jej priaznivý vplyv na zdravie, ak je pravidelnou súčasťou spôsobu života. Okrem uvedených aktivít boli v hodnotenom období na zvýšenie a udržanie optimálnej pohybovej aktivity zrealizované ďalšie 4 aktivity pre 644 osôb (osoby v predproduktívnom, produktívnom a poproduktívnom veku).

V roku 2023 sa individuálne poradenstvo zdravého životného štýlu vrátane odporúčenia optimálnej pohybovej aktivity v rámci činnosti všeobecného PCOPZ poskytlo 195 klientom

Vo februári 2023 sme v súvislosti s nedostatkom pohybovej aktivity vo všetkých vekových skupinách a s nepriaznivými ukazovateľmi zdravia obyvateľov nášho okresu (vysoký výskyt nadváhy, obezity, nádorových a srdcovocievnych ochorení, ochorení pohybového aparátu a ďalších chronických neinfekčných ochorení) oslovili všetky obce a mestá a tiež aj športové ustanovizne v našom okrese, aby sme im pomohli spropagovať nekomerčné pohybové aktivity, ktoré plánovali v roku 2023 organizovať (turistické aktivity, preteky, nekomerčné turnaje, športové dni a iné). Naša iniciatíva mala za cieľ zlepšenie informovanosti o aktivitách, na ktorých ľudia vykonávajú pohybovú aktivitu a aj priame zvýšenie pohybových aktivít pre obyvateľov nášho okresu. Žiaľ, o túto iniciatívu prejavilo

záujem len minimum samospráv a športové kluby nám dokonca pri tejto príležitosti vytýkali nezáujem štátu o podporu športu.

V rámci 1. ročníka Dňa otvorených dverí na RÚVZ so sídlom v Rožňave bolo 90 študentov zo všetkých stredných škôl v okrese edukovaných aj o význame pohybovej aktivity.

V spolupráci so zariadením sociálnych služieb Jasanima v Rožňave sme realizovali malý regionálny projekt s názvom Cesta zdravia. Cieľovou skupinou boli 17 klienti z tohto zariadenia. V rámci projektu boli u nich vykonané antropometrické merania, zrealizované 2 zdravotno-výchovné aktivity zamerané na pohybovú aktivitu a výživu a následne títo klienti pod dohľadom ich odborného personálu mali upravovať svoj životný štýl, vrátane optimalizácie pohybovej aktivity a pohybových návykov. Kontrolné merania a ďalšie pokračovanie projektu bude prebiehať v roku 2024.

Nepriaznivý trend nárastu nadváhy, obezity a celkového nezdravého spôsobu života zaznamenávame aj u detí. S cieľom upriamenia pozornosti na pohyb, ako hlavnej a nevyhnutnej podmienky života sa dňa 25.05.2023 na Námestí baníkov v Rožňave uskutočnil ôsmy ročník súťažného športového podujatia "Čo sa hýbe, to je živé". Cieľovou skupinou tohto podujatia boli triedne kolektívy 5. a 6. ročníkov základných škôl a primári z gymnázia v okrese Rožňava. Ambasádorom podujatia bol známy ultrabežec Ing. Patrik Milata. Jeho prístupom k pohybu a aj jeho úspechmi sa mohli motivovať všetci prítomní.

Projekt zastrešoval Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rožňave v spolupráci s Mestom Rožňava, Domkou - Združením saleziánskej mládeže v Rožňave, Centrom voľného času v Rožňave, Slovenským červeným krížom - úzs Rožňava, Východoslovenskou vodárenskou spoločnosťou, a.s. Košice, závod Rožňava, Okresným riaditeľstvom Policajného zboru v Rožňave, Územnou organizáciou dobrovoľnej požiarnej ochrany SR Rožňava, Mestskou políciou v Rožňave, Centrum poradenstva a prevencie v Rožňave a Základnou umeleckou školou v Rožňave. Významnou mierou sa na podujatí podieľalo 55 animátorov zo všetkých stredných škôl v Rožňave (Gymnázium Pavla Jozefa Šafárika - Pavol Jozef Šafárik Gymnázium Rožňava, Stredná zdravotnícka škola - Egészségügyi Középsiskola Rožňava, Obchodná akadémia Rožňava, Stredná odborná škola technická Rožňava a Stredná odborná škola obchodu a služieb Rožňava) a zo Základnej umeleckej školy v Rožňave. Animátori zabezpečovali súťažné a nesúťažné aktivity, zdravotnícku hliadku a pitný režim. Na podujatí sme chceli propagovať finančne nenáročné pohybové činnosti, ktoré je možné vykonávať kedykoľvek a kdekoľvek. 20 triednych kolektívov s originálnymi menami (Štítnickí gumkáči, Štítnické hviezdičky, Vytrvalci, Rejdovskí machri, Plešiveckí diabli, Svetielka, Malí bežári, Zlatí dravci, Mravce zo Zlatej, Pionierske žubrienky, Krásnohorskí vlci, Krásnohorskí draci, Krásnohorské hviezdy, Kakavko gangstri, Hraškovia, Rozprávkoví bojovníci, Športové hviezdy, Južní frajeri, Príma bežci, Brzotínske šelmy) súťažilo na týchto pripravených 20 súťažných pohybových a vedomostných stanovištiach: 1. Rožňava – skladačka, 2. Koordinácia, 3. Prenášanie, 4. Fúrik, 5. Logo podujatia, 6. Granáty, 7. Kvíz, 8. Beh, 9. Ošetrovanie zranenia, 10. KPR, 11. Vedomostná súťaž, 12. Kolky, 13. Kliky, 14. Drepy, 15. Veľké nohy, 16. Basketbalový kôš, 17. Futbalová bránka, 18. Hokejbalová bránka, 19. Kuželkové stanovište a Hasičská štafeta. Zároveň sa všetci mohli zapojiť aj do nesúťažných aktivít (preťahovanie lanom, maľovanie na tvár, kalčeto v Domke, ukážky z činnosti športových klubov – Olympijský klub Gemer, Mestský futbalový klub a Judo klub pri TJ Elán Rožňava, ukážka vozidiel mestskej a štátnej polície. Tradičnou nosnou myšlienkou podujatia je snaha o odmenenie každého súťažiaceho kolektívu a zároveň sa mnoho rokov snažíme o to, aby všetky ceny boli spojené s následným vykonávaním pohybovej aktivity. Vďaka našim partnerom, ktorí pochopili aktuálnosť myšlienky, deti bojovali o 20 zaujímavých cien (niektoré ceny pozostávali z dvoch samostatných cien), pričom žiadna trieda neodišla bez ocenenia. Na podujatí súťažilo 20 kolektívov spolu z 25 tried z 11 základných škôl v okrese Rožňava a z Gymnázia P. J.

Šafárika v Rožňave. Na podujatí bolo prítomných 343 žiakov so svojimi pedagógmi, 55 animátorov a 55 organizátorov. Na Námestí baníkov v Rožňave a v Domke bolo veselo, deti prejavovali radosť zo svojich úspechov, navzájom sa povzbudzovali, tešili sa z umiestnenia a z cien a skandovali heslo: “Čo sa hýbe, to je živé“. Podujatiu predchádzala niekoľkotýždňová príprava a medializácia.

V máji 2023 v súvislosti so Svetovým dňom – pohybom ku zdraviu RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici pod záštitou ÚVZ SR v spolupráci s ostatnými RÚVZ v SR vyhlásil X. ročník kampane „Vyzvi srdce k pohybu“. Kampaň trvala od 15. mája do 16. augusta 2023. Kampaň sme propagovali nami dostupnými spôsobmi a všetky informácie sme elektronicky zaslali do všetkých miest a obcí v okrese Rožňava. Následne sme na RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici odoslali 23 účastníckych listov. O počte elektronicky zaslaných účastníckych listoch nemáme informáciu.

18 pracovníkov RÚVZ so sídlom v Rožňave sa 22. septembra 2023 zapojilo do aktivity Európskeho týždňa mobility. Na turistickej prechádzke z hostinca Buzgó v Krásnohorskej Dlhej Lúke ku Krásnohorskej jaskyni na severnom svahu Silickej planiny a späť sme spolu po vlastných prešli 50 km. 6 kolegovia prešli na bicykloch z Rožňavy do Krásnohorskej Dlhej Lúky a späť spolu 120km. Každý tak prispel svojou troškou k zníženiu počtu automobilov na cestách a k celkovému zlepšeniu stavu životného prostredia.

V roku 2023 sme pokračovali na spoločnom projekte s firmou Essity Slovakia s.r.o. s názvom Na zdraví záleží. Priamo v závode počas výjazdov PCOPZ sme zamestnancov edukovali na témy pohybovej aktivity, správneho držania tela a zdravého dýchania. Veľkým prínosom tohto projektu bola práca kolegyne - fyzioterapeutky.

Veľký priestor bol pohybovej aktivite a správne držaniu tela venovaný aj počas Rožňavského veľtrhu pre seniorov, kde v spolupráci s Prešovskou univerzitou v Prešove seniorov o význame pohybovej aktivity edukovala študentka odboru fyzioterapia.

V roku 2023 sa realizovali činnosti, ktoré smerovali k príprave špecializovaného poradenského centra optimalizácie pohybovej aktivity od roku 2024 (príprava projektového zámeru pre zakúpenie prístrojov a príprava priestorov).

9.8 NÁRODNÝ AKČNÝ PLÁN NA KONTROLU TABAKU A SÚVISIACICH VÝROBKOV NA ROKY 2023-2030

Vzhľadom k tomu, že Národný akčný plán na kontrolu tabaku a súvisiacich výrobkov na roky 2023-2030 vychádza z Národného programu kontroly tabaku z roku 2007 a jeho hlavnou víziou je zníženie počtu fajčiarov a s tým súvisiacich ochorení a verejných výdavkov na liečbu, odborní pracovníci oddelenia venovali jeho napĺňaniu maximálne úsilie. Vykonávali sme aktivity zamerané na prevenciu fajčenia a užívania tabakových a súvisiacich (vrátane novovznikajúcich) produktov prostredníctvom edukácie na základných a stredných školách. Spolu sme zrealizovali 18 aktivít pre 318 detí a adolescentov na 9 ZŠ a v 2 SŠ v našom okrese.

Počas Svetového dňa bez tabaku sme pre verejnosť pripravili Deň otvorených dverí poradenského centra na odvykanie od fajčenia, pričom nás navštívilo 7 klientov a navštívili nás aj študenti zo SOŠT v Rožňave. Záujemcom sme ponúkali meranie CO vo vydychovanom vzduchu, krvného tlaku a pulzu, zisťovanie stupňa závislosti na nikotíne a individuálne poradenstvo o možnostiach odvykania od fajčenia. Opakovane nás nenavštívil ani jeden z týchto klientov a taktiež nás nikto nekontaktoval na základe dovolania sa na Linku pomoci na odvykanie od fajčenia. V roku 2023 sme túto linku neobsluhovali.

Počas roka 2023 boli vo všeobecnom PCOPZ vyšetrení všetci klienti - fajčiari prístrojom smokerlyzer a bolo u nich vykonané zisťovanie závislosti na nikotíne

prostredníctvom Fagerstromovho dotazníka. Vo všeobecnom PCOPZ sa u klientov vykonávalo individuálne poradenstvo o rizikách nadmerného užívania tabaku s možnosťou pomoci v poradenskom centre na odvykanie od fajčenia. Túto možnosť však klienti nevyužili a efekt našej jednorázovej intervencie dokážeme zhodnotiť až pri kontrolnom vyšetrení.

9.9 NÁRODNÁ PROTIDROGOVÁ STRATÉGIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY NA OBDOBIE ROKOV 2021-2025 S VÝHLADOM DO ROKU 2030

Primárna prevencia látkových a nelátkových závislostí je jednou z nosných tém činnosti nášho oddelenia opierajúc sa okrem Národnej protidrogovej stratégie slovenskej republiky na obdobie rokov 2021-2025 s výhľadom do roku 2030 aj o Národný program podpory zdravia pre roky 2021-2030, Národný program kontroly tabaku, Národný akčný plán pre problémy s alkoholom na roky 2021-2030 a aj Národnú stratégiu SR pre bezpečnosť cestnej premávky na roky 2021-2030.

Počas roka 2023 sme v problematike prevencie závislostí vykonali 32 zdravotno-výchovných aktivít pre 601 osôb zväčša v predproduktívnom veku zo všetkých SŠ v okrese a z 8 ZŠ v našom okrese. Významne nám v komunikácii so školami pomáha využívanie interaktívnych online google nástrojov, kde máme vytvorený formulár na prihlasovanie záujmu o jednotlivé témy, vrátane tém prevencie vzniku závislostí. Naďalej pracujeme s edukačnými filmami „Až do dna“, „Kým stúpa dym“ a „Sami“. Aktivity boli zamerané na zníženie škôd spôsobených alkoholom, drogami, tabakovými výrobkami a na prevenciu nelátkových závislostí.

V rámci tejto problematiky sme reflektovali aj významné svetové a európske dni. Pri týchto príležitostiach sme vytvorili, distribuovali a na sociálnych sieťach zdieľali vlastné zdravotno-výchovné materiály a tiež aj materiály dodané z ÚVZ SR, počas Svetového dňa bez tabaku sme pre verejnosť pripravili Deň otvorených dverí poradenského centra na odvykanie od fajčenia, pričom nás navštívilo 7 klientov a navštívila nás aj trieda študentov zo SOŠT v Rožňave. Záujemcom sme ponúkali meranie CO vo vydychovanom vzduchu, krvného tlaku a pulzu, zisťovanie stupňa závislosti na nikotíne a individuálne poradenstvo o možnostiach odvykania od fajčenia.

V roku 2023 sme pokračovali na spoločnom projekte s firmou Essity Slovakia s r. o. s názvom Na zdraví záleží. V danom roku sme sa zameriavali na prevenciu onkologických ochorení, pričom sme zdôrazňovali významný rizikový faktor fajčenia a užívania alkoholu na vznik týchto ochorení.

Počas roka 2023 boli vo všeobecnom PCOPZ vyšetrení všetci klienti – fajčiari prístrojom smokerlyzer a bolo u nich vykonané zisťovanie závislosti na nikotíne prostredníctvom Fagerstromovho dotazníka. Vo všeobecnom PCOPZ sa u klientov vykonávalo individuálne poradenstvo o rizikách nadmerného užívania alkoholu a tabaku a v ojedinelých prípadoch aj o rizikách vzniku ďalších látkových ale i nelátkových závislostí.

Aktivity zamerané na prevenciu závislostí sa dotýkali aj bezpečnosti cestnej premávky a obsahovo napĺňali úlohy z Národnej stratégie Slovenskej republiky pre bezpečnosť cestnej premávky na roky 2021 – 2030.

Mgr. Silvia Lengová, MPH.
Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu